

MAGYAR BANYÁSZLAP

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXVI. EVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN,

1938 JUNIUS 16.

NO. 24. SZAM

15 ÉVES FIUT ÖLT A BÁNYA

A szerencsétlenség derítette ki, hogy milyen éretlen gyermekek dolgoznak a szénnél

Halálos szerencsétlenségnek kellett történni egy bootleg bányában, hogy kiderüljön az, hogy milyen éretlen gyerekekkel dolgoznak azok, akik a szénnek csak úgy lopják.

A pennsylvaniai Tamaqua város határában beszakadt egy bootleg bánya teteje és a lezuhanó sziklák halálra vágták Earl Boyer bányászt, akiről a hatóságok vizsgálat megállapította, hogy mindössze 15 éves volt és már három évet dolgozott a bootleg bányában.

A fiatal fiu teljesen árva volt és a bootleg bánya vezetője a haláleset alkalmából a következőket mondta a rendőröknek:

— A gyerekek nem volt mit ennie, amikor az uccán felszedtem és igralom keresethez juttattam. Igaz, hogy nagyon fiatal volt, de élni neki is kellett és hálás volt azért, hogy a kereset lehetőségéhez igralmából hozzájuttattam.

A pennsylvaniai állami rendőrök a szerencsétlenségből kifolyólag most megvizsgálják minden bootleg bányát, mert kétségtelen, hogy százezrek dolgoznak azokban éretlen gyerekek, akiknek nincs helyük a bányákban a törvény szerint.

A RÉZBÁNYÁK IS PANGANAK

A Utah Copper egyszerre háromszor bányász szájából vette ki a kenyert

Az általános pangás most már a rézbányák helyzetét is megromította és mintegy negyvenhatezer rézbányászra vár a távol nyugati államokban nagyon nehéz sors.

A Utah Copper Company elrendelte, hogy a Utah államban, a Bingham Canyonban levő rézbányáit bizonyítatlan időre zárják le és a bányában dolgozó 3,000 embert bocsássák el. A lezárás június 16-án teljes lesz úgy, hogy csak az örök maradnak a bánya körül.

D. D. Moffatt, a hatalmas rézbánya vállalat alelnöke és egyben ügyvezető igazgatója a következő kijelentést tette:

— Nemcsak a szénbányákra, hanem minden ércbányára is válságosak a mai napok és ha csak valami várátlan fordulat nem történik a kereskedelmi piacon, sejteni se tudjuk, hogy a rézbányákat mikor tudjuk majd üzembe helyezni.

A Utah Copper olvasztó kohóit szintén le fogják zárni június végén, de addig a felhalmozott nyers ércet éjjel-nappali munkával beolvasztják úgy, hogy feldolgozatlan kő ne maradjon a bánya bejárata körül.

TONY ROSE BAJBAN VAN

A nagytőke féltékenykedik a szerencsés kezű olasz szénbánya vállalkozó sikereire

Az amerikai nagytőke megirigyelte azt, hogy ott, ahol nem tudott boldogulni, egy jelentéktelen olasz bevándorló, Tony Rose keményszen üzemével sikereket tudott elérni. A helyzet odáig fajult, hogy mesterséges akadályokkal ki akarják szorítani a keményszen üzletből Tony Rose-t, aki megfizeti az unió munkabékeit, tisztességes a munkásaihoz és mégis jelentős anyagi eredményeket tud felmutatni.

Az első támadást a vasutakon keresztül kezdték.

Tony Rose kibérelte a vásárgépkocsit és üzemben nem levő Morea bányát a keményszen vidéken és háromszáz bányásszal műveltetni kezdte azt. A kitermelt szén rakodás végett a Kehley Run tiplijéhez kellett volna szállítani, de a Reading vasut értesítette az olasz vállalkozót, hogy a megírt kocsikat nem hajlandó mozdonyaival odahuzatni.

Rose ezzel a támadással szemben úgy védekezett, hogy autó truckokkal akarta a szénét a tipléhez huzatni, de a vasut azt se engedte meg. Ennélfogva valószínűleg abba kell hagynia a munkát, amely pedig néhány száz tétlen bányásznak adott volna kenyeret.

RÁDÍÓ HARC LEWIS ELLEN

A west virginiai Charlestonban most Ozanic személyesen támadta meg Lewis-t

A progresszívok elnöke, Joe Ozanic személyesen indította meg a harcot John L. Lewis és a UMWA ellen West Virginia államban. Repülőgépen átrándult Ozanic a west virginiai Charlestonba és a rádióon keresztül beszédet intézett a West Virginianak és a szomszédos államokban élő bányászokhoz, akiket előzetesen levelezőlapokon és hirdetésekben értesítettek arról, hogy Ozanic beszédét fog intézni hozzájuk.

Ozanic beszéde nem mondott semmi újat. Hangoztatta, hogy John L. Lewis cári módra viselkedik a bányászokkal szemben, de ennek dacára elhanyagolja őket, mert egész idejét a CIO köti le. aminél feleslegesebb intézmény nincs a világban.

Kortés beszéd volt az, amit Ozanic tartott, de kétségtelenül hatást gyakorolt a hallgatóságra, mert hiszen Ozanic elsőrendű szónok.

A tény az, hogy a progresszívok egyelőre a támadási területen egyetlen lokált se tudtak szervezni, tehát a munka nagyon gyengén indul.

NEM KIVÁNJÁK TÖBBÉ TAGNAK

Négy esztendő előtt John L. Lewis kivására Earle pennsylvaniai kormányzó az állam munkaügyi miniszterének Michael J. Hartneadyt, a UMWA hetedik kerületének elnökét nevezte ki, aki munkáját azzal kezdte, hogy abbahagyta a bányász unióban való tagságát. A kerületi elnöki székben Hartneady utóda Hugh V. Brown lett.

Hartneady megérezte, hogy Lewis csillaga Pennsylvániában lehanyatlott, tudja, hogy többé magas állami hivatal nem kap és ezért kérte a hetedik kerületet, hogy a UMWA tagjainak sorába vegyék vissza.

Ezt a kérést Hugh V. Brown megtagadta azzal, hogy Hartneady ma már nem bányász és így a unióban nincs helye.

VISSZAMENNEK A UMWA-BA

A progresszívok 132-ik lokálja az illinoisi Cutleren visszatért a nagy unióba

Kellemetlen meglepetéssel szolgált a progresszív csoportnak és az American Federation of Labornak Illinois államban a Cutler telepen székelő progresszív lokál, amelynek 132 volt a hivatalos száma.

A lokál, amelynek 120 tagja az Interstate Coal Company bányáiban dolgozik, rendkívüli gyűlésen elhatározta, hogy szakít a progresszív csoporttal és visszatér a UMWA kebelébe.

Az érdekelt bányászok, akik ezt a határozatot hozták, a bányát már hónapok óta bérleti alapon saját maguk kezelik és arra jöttek rá, hogy mint bér-lőkre nézve sokkal előnyösebb az, ha a Lewis bérszerződést fogadják el kötelezőnek.

KIHALLGATÁSOK A NYUGATON

Az országos puhaszen bizottság hosszas sürgetésre elhatározta, hogy a Rocky Mountain államokban, főleg Coloradoban termelt puhaszen minimális árának megállapítása érdekében június 13-tól kezdődően Denverben nyilvános kihallgatásokat fog tartani.

A kihallgatások célja csupán az, hogy tájékozást nyerjen a szénbizottság a helyzet felől és főleg azzal jöhessen tisztába, hogy a magasabb szállítási költségek milyen mértékben befolyásolják a távol Nyugaton a szénárakat.

A távol Nyugat szénfogyasztói azt panaszkodják, hogy igen sokat kell fizetni a szénért, a mit nem annyira a szénbányák, mint inkább a vasutak terhére rónak.

Frank E. Toplin bánya-báró halála

A clevelandi szénkirály modern gondolkodású ember volt, aki élete utolsó éveiben ésszerű megegyezést keresett a munkássággal — Az NRA alatt tett nyilvános vallomása világszenzációt keltett és kiközösítette a bányabárók közül, akik azóta halálosan gyűlölték — Befolyásának a hiányát meg fogják érezni szerződéskötelesek alkalmával a bányászok

Frank E. Toplin halála vegyes érzéseket váltott ki úgy a szénvilág üzleti részéből, mint azokból az emberekből, akik a föld mélyében — esetleg éppen a Toplin bányákban — dolgoznak.

Az elhunyt bányabáró érdekes és változatos karrierje állandó küzdelem és harc volt azok ellen, akikkel a sors és az üzlet összehozta és bár ellenfelei retgették, győzni ő sem tudott soha felettük. Talán azért, mert a szénipar évtizedek óta tartó anarchiájában és tultermeltségében győzni nem lehet.

Toplin széles látókörü, nagy kaliberű, merész üzletember volt, aki akkor érkezett az üzletvilág tetejére, az "ipar kapitányai" közé, mikor a Pittsburgh Terminal győztes csapatját megvívta és mikor eldőlt, hogy Mellonék mellett egy másik nagyhatalom is létezik Pennsylvánia szénvilágában.

A Terminal azonban új üzlet soha nem volt, a győzelem hamuvá vált a Toplin szájában.

De a merész ívelésben felfelé törtető bányabárót ez nem állította meg az utjában.

Csodálatos szervező képessége egymásután hozta létre a tavi hajóvállalatokat és mikor úgy érezte, hogy a vasutikkal lyokkal szövetségessé szénkirályok elveszik a levegőt előle, vasutat épített.

Természetes, hogy a szénvilágnak ez a modern buccaneerje pályája kezdetén szemben állt a munkással, ahogy a huszadik századnak ezek a rablólovagjai könyörtelenül facsarták ki a leginkább Európából importált munkást, szinte természetesen volt, hogy Toplin is a szokásos eszközöket, a bányaközlőket, stb. használta.

De ahogy felérkezett abba a magasságba, ahol a vasut-

gründolások kalandorjait, a Van Sweringen testvéreket hivat ki halálos tusára, messzebb látott, mint fiatal korában és az átlagos tőkésnél sokkal előbb érezte meg, hogy egy új gazdasági és társadalmi rend küszöbén vergődünk.

Világszenzációt okozott Toplin, mikor az NRA kezdetén a szén-code elkészítésén tusakodtak Washingtonban, mert olyan rideg és megrázó őszinteséggel ismerte el a bányabárók bűnét, ahogy egy kommunista igazgató sem tette azt soha előtte.

"Igen, bűnösök vagyunk. Igen, éhbérekét fizettünk. Igen, raboljuk a munkásainkat. Igen, tizenkét-tizenegy órát dolgoztatunk velük a 8 óras napszám fejében. Igen, deputtykkal tartjuk őket rabságban. Igen, megkísérítettük Toplin-t és nem tudott feljutni a szénipar és tavi hajózás legtetetejére, ahova vágyódott.

Toplin — legalább élete utolsó néhány évében — kétkelő ember volt és talán ezért nem sikerült egészen semmi a kezében.

Megértő ember akart lenni, aki igazságot kíván szolgáltatni a proletárnak és ezt a pénzügyi buccaneer nem tudta egészen megtenni.

Finánc-kalóz volt, aki a Wall Street élet-halál harcaiban nem győzhetett, mert modern szociális érzéke állt az útjában.

Toplin azok közé a legendás "iparkapitányok" közé tartozott, akik a régi értelemben "nemzetépítői" voltak ennek a hazának és akiknek a tipusa kivész a huszadik század első felében.

Halálát azért érzik meg a munkások, mert azok közül a kevesek közül való volt, akik a széniparban a tőke és munkások között a megértést keresték. Utána csak kettő-három maradt azok közül, akik igazán tényezők a puhaszeniparban.

Toplin-nak a déli szénmezőkön voltak és vannak bányái.

Nem állítunk sokat, ha azt mondjuk, hogy Toplin-nak volt annyi része a UMWA elterjesztésében a déli szénmezőkön, mint John L. Lewis-nak és amíg Lewis a szervezés munkáját — legalább részben és közvetve — a saját érdekében végezte, addig Toplin a saját érdekei ellen váltotta ki a bányabárók haragját.

Toplin azonban ezt a csatát sem tudta egészen megnyerni.

Az NRA és a Guffey billett képtelen voltak a szénipar sorsát rendezni, a Van Sweringenek elleni küzdelmei pénzügyileg meggyengítették és egyénileg elkeserítették Toplin-t és nem tudott feljutni a szénipar és tavi hajózás legtetetejére, ahova vágyódott.

Toplin — legalább élete utolsó néhány évében — kétkelő ember volt és talán ezért nem sikerült egészen semmi a kezében.

Megértő ember akart lenni, aki igazságot kíván szolgáltatni a proletárnak és ezt a pénzügyi buccaneer nem tudta egészen megtenni.

Finánc-kalóz volt, aki a Wall Street élet-halál harcaiban nem győzhetett, mert modern szociális érzéke állt az útjában.

Toplin azok közé a legendás "iparkapitányok" közé tartozott, akik a régi értelemben "nemzetépítői" voltak ennek a hazának és akiknek a tipusa kivész a huszadik század első felében.

Halálát azért érzik meg a munkások, mert azok közül a kevesek közül való volt, akik a széniparban a tőke és munkások között a megértést keresték. Utána csak kettő-három maradt azok közül, akik igazán tényezők a puhaszeniparban.

A Verhovay verseny bányász győztesei

A Verhovay Segély Egylet idei versenyét, amelynek győzteseit a nagy magyar testvérsegítő intézmény saját költségén viszi és hozza a Külföldi Magyarok Világkongresszusára Budapestre, Daragó József központi elnök vezetése alatt, lezárták és az eredményeket megállapították.

Magyar bányásztestvéreink szorgalma és kitartása kilenc helyet biztosított részünkre az utasok sorában, akik a következők:

Strózsák Illés, Johnstown, Pa., Modok György, Windber, Pa., Balogh István, Johnstown, Pa., a 174-es fiók Scranton városából és Hegedűs Mariska, Cambridge, Pa. a felnőttek részéről.

Az ifjúsági csoport részéről a győztesek a következők: Olexo G. István, Nettleton, Pa., Gasparovich Ferencné, Red Dragon, W. Va., Takács Rózsa, Sharpsville, Pa. és Medve Ferenc, Scalp Level, Pa.

A bányászszeg Verhovay győztesei együtt fognak utazni a Magyar Bányászlap előfizetési versenyének öt győztesével és így az amerikai magyar bányász táborát a szülőhazában tizennégy bányásztestvérünk fogja képviselni.

SZÖRNYETHALT A LÁTOGATÓ

A bányagépeket bemutató mérnök lezuhant az egyik tárnába és nyakát törte

A pennsylvaniai Buck Mountain Collieries bányáját meglátogatta Wilkes Barre városából M. C. Brennan mérnök azzal a szándékkal, hogy a bányák alkalmazottainak a Sullivan Mine Machinery Corporation legújabb bányagépeit bemutassa.

A mérnök lement az első számú tárnába, ahol megtartotta a bemutatót és akkor a száz lábál mélyebben fekvő második számú tárnába akart menni a bemutató folytatására, de a felhőmályos helyen nem vett észre, hogy a shaft felvonója a fenéken van és gyorsjárása közben lezuhant a mélységbe. A száz lábas esés folytán nyakát törte Brennan és nyomban meghalt. Közben a sors különös szeszélye folytán a tető is beszakadt és a lezuhanó sziklák súlyosan megsebeztek Brennan sofőrtjét, egy Patrick O'Rourke nevű 22 éves fiatal embert, akit eszméletlenül állapotban vitték a Pottsville levő kórházba és alig hiszik, hogy súlyos sérülései folytán életben maradhasson.

Dinamittal robbantottak szemre a bányában és pedig olyan módon, amely már régen el van tiltva és amelyről tudvalevő volt, hogy közveszélyes.

A tetőt akarták rendbehozni akként, hogy a nyers sziklákat akarták lerobbantani és ennek a robbantásnak visszacsapó tüze gyújtotta meg a szénigát és ez vezetett a végzetes veszedelem akként, hogy azt el se lehetett kerülni.

Minden bánya mérnöknek tudni kellett azt, hogy a tetőn levő sziklák mögött gáz van, amelyet megfelelő óvintézkedések nélkül kibocsátani nem szabad.

Még nagyobb hiba volt az, hogy a dinamitot egy kőhöz kötötték ahelyett, hogy lyukat fúrtak volna és abban helyezték volna el azt.

De az egész szerencsétlenség legfőbb oka az, hogy Virginia államnak nincsenek megfelelő törvényei, amelyek a bányákat az elemi biztonsági szabályok betartására köteleznék. És a mig ilyen törvényeket nem hoznak, addig a bányász élete nem is lesz soha kellő biztonságban.

A MAGUK LOVÁT DICSERIK

Az illinoisi szénbányák panaszt emeltek a szövetségi kormánytól az Indiana állambeli bányák ellen, amelyek hirdetéseikben a maguk szénét jobbnak tüntetik fel.

A TUNNELTONI BANYÁT VÉGLEG LEZÁRTÁK

A Hillman Coal and Coke Co. a West Virginia állam Tunnelton telepen levő puhaszen bányáját a rossz üzemi miatt bezárta. — 150 ember vesztette kenyerét.

FÜRDŐSZOBÁK AZ ANGOL BANYÁKBAN

Az angolországi bányák felének mélyén fürdőszobák vannak a bányászok részére.

A TÁRSULAT A BÜNÖS

A Grundyban történt robbanásnak egyedül a bányatársaság hanyagsága volt az oka

Szövetségi, állami és magán bánya szakértők egyhangulag állapodtak meg abban, hogy a Virginia állam Grundy nevű telepén, a Red Jacket Coal Co. bányájában történt robbanásnak, amelynek negyvenöt bányász lett az áldozata, egyedül a társaság az oka.

A tetőt akarták rendbehozni akként, hogy a nyers sziklákat akarták lerobbantani és ennek a robbantásnak visszacsapó tüze gyújtotta meg a szénigát és ez vezetett a végzetes veszedelem akként, hogy azt el se lehetett kerülni.

Minden bánya mérnöknek tudni kellett azt, hogy a tetőn levő sziklák mögött gáz van, amelyet megfelelő óvintézkedések nélkül kibocsátani nem szabad.

Még nagyobb hiba volt az, hogy a dinamitot egy kőhöz kötötték ahelyett, hogy lyukat fúrtak volna és abban helyezték volna el azt.

De az egész szerencsétlenség legfőbb oka az, hogy Virginia államnak nincsenek megfelelő törvényei, amelyek a bányákat az elemi biztonsági szabályok betartására köteleznék. És a mig ilyen törvényeket nem hoznak, addig a bányász élete nem is lesz soha kellő biztonságban.

A LIGNITE BANYÁK FELLENDÜLTEK

A Truax-Traer Coal Co., a mely North Dakota államban a legnagyobb lignite bányákat tartja üzemben, saját jelentése szerint a gazdasági válság dacára sokkal több lignitet termel és ad el, mint bármikor azelőtt. A cég legnagyobb bányája Minot, N. D. városban a Velve Mine.

Kakas Márton

asszonyoságnak káposztás rétesét és turós-kapros palancsin-táit illeti, azok bizonyára a jobbnál is jobbabbak voltak. Kár, hogy későn születtem és nem ehettem belőlük.

De hogy ne fecséreljem tovább a szót, egy szép napon már betálatált Ábrahám házában az ebédet, frissen sült citromos kolbászt sertéskarajjal s hozzávaló savanyított káposztával, mert akkor még nem volt Mózes, aki a sertéshus élvezetét eltiltotta volna, jófajta borocskákat is tettek vagy két kanccsával az asztalra, hiszen Noé előbb élt, a bort tehát ismerték és gyakorolták. (Kár, hogy későn születtem és nem gyakorolhattam velük is, bár mindent megtettem a magam korában, hogy ezt a mulasztást pótoljam.)

Meg volt terítve, be is volt tálatva Ábrahám házában, mint mondtam már, de mi haszna volt a lakomának, ha nem volt hozzávaló vendég. Még mutatónak se volt. Már pedig mivel akkor is ismerték a híres mondatát, hogy "ökör iszik magában", meg azt is tudták, hogy nem esik jól az étel magános embernek, fogta magát a szent életű Ábrahám és kísértelt a háztól kőhajítás távol-ságra levő országútra, hogy ha szép szóval nem, akkor kötéllal fogjon vendéget.

Megállt a keresztutnál Ábrahám és addig várt, amíg végre arrafelé botorkált egy nyolcvan év körül járó ember, akit azonban ne gondoljon senki holmi megroksadt aggastyánnak. Ábrahám korában hosszú életűek voltak az emberek. Tudjuk ezt többek között abból, hogy Sára asszony elmúlt már száz esztendő, amikor fia született. Mivel pedig hathatós tanubizonyságok szerint annak maga Ábrahám volt az apja, elgondolható, hogy az Ábrahám korabeli emberek rá se rántottak holmi nyolcvan esztendőre. Azt csak olyan legénykornak nézték.

A nyolcvan éves embert megkérdezte Ábrahám: — Éhes vagy-e, atyámfia? Ránézett a vándor keserűen: — Micsoda bolond kérdés az, hogy éhes vagyok-e? Olyan éhes vagyok, hogy a hasam már szinte hozzáragadt a hátrinceremhez és pókháló nőtt a fogaimra, mert nem volt mire használnam azokat harmadik napja.

Ennél jobb bizonyítékot már nem is hozhatott volna éhes állapotára az utas. Ennélfogva Ábrahám beinstallta a házába, asztalhoz ültette, azután pedig, amíg újra melegítették volna a pompás huslevest, nekilátott, hogy imádkozzék.

Imádkozott Ábrahám áhitatosan, szívből fakadólag az Egy Istenhez, aki olyan jószágos volt mindig a maga választott népéhez. És megszólalt a vendégnek hívott utas is és imádkozni kezdett nagy fennhangon a maga pogány Istenéhez, mondván:

— Köszönöm neked disznófe-jű Baal Isten, hogy segítségemre jöttél és a további koplalástól megmentettél. Hála legyen érte a nevednek.

Mélyen megütközve hallgatta ezt a jámbor Ábrahám és sápadtan sziszegte:

— Mi az? Te pogány vagy? Csodálkozva nézett rá a vándor:

— Micsoda beszéd az, hogy én pogány vagyok? Avagy nem hiszek én Baal Istenben?

Elszörnyedve pattant fel helyéből Ábrahám és mérgesen kiáltotta:

— Akkor távozz az én asztalomtól és házamtól.

Alig mondta ki a parancsot Ábrahám, hatalmas mennydör-

gés támadt és a rettenetes zugás közben arany harang mely szavaként szólt meg a Mindenható:

— Ábrahám, Ábrahám! Hát hol a te jóságod? Hol a te türelmed? Hol a te megértésed? Hol a te megbocsátásod? Én nyolcvan éve tudom, hogy ez az utas ember pogány és nem hagyom mégse éhenveszni, pedig te csak pár perce tudtad meg ezt és máris eltennéd láb alól?

Hát ez a kis anekdota jutott eszembe akkor, amikor az íródeákomban elleni legújabb kiadványokat olvastam.

Az amerikai magyarság negyedszázadnál több ideje tudja, hogy mi baj volt és mindig segítette, tartotta, támogatta; a vörös fenelegények pedig csak mostanság hallottak felőle és máris el akarják vesejteni.

Kiki a maga izlése szerint itélje meg a dolgot és ne vegye tőlem rossznéven senki, ha az éfajta emberbarátok felé rossz-szaló szemmel néz kakasházi KAKAS MÁRTON.

Mielőtt a sebész mások sebeit, kezdi gyógyítani, előbb a saját kezét mossa meg. Ezt mindenki tudja, de senki nem von le belőle tanulságot.

Hitler és Mussolini örök barátságát fogadtak egymásnak. A diktátorok az örökké tartó dolgok alatt rendesen olyasmit értenek, ami eltart három napig.

A statisztika szerint Amerikában ma már csak 200 szelmalom van üzemben. Ezt a statisztikát persze nem választások idején csinálták.

MAGYARORSZÁG

Irja: **FAY FISHER ANDOR**
az **Associated Hungarian Weeklies**
budapesti szerkesztője
Címe: **Budapest — Hotel Metropole**

Mikor e sorok nyomtatásban megjelennek, én már utban leszek Európa felé. Sajnos, ezáltal nagyon rövidre kellett szabnom amerikai tartózkodásomat és így nem volt módomban az sem, hogy az ország különböző városaiban, bányatelepein élő barátaimat felkeressem.

A kötelesség siettet Budapestre. Elő kell készítenem a Verhovay Segély Egylet és az Associated Hungarian Weeklies kötelékébe tartozó hetilapok versenyének győztese magyarországi utját. Azt szeretném, hogy akik ezidén Magyarországra jönnek, éppen úgy felejtethetetlen élményekkel térjenek haza, mint azok, akik tavaly otthon voltak.

Barátaimnak, ismerőseimnek ezúton mondom búcsút. Legközelebb, remélem, hosszabb ideig maradhatok majd Amerikában és akkor alkalmam lesz minden barátomat személyesen felkeresni. Legközelebbi irásomat már újból az óhazából fogom küldeni.

És újra minden olvasómnak készséggel állok rendelkezésére — Budapest.

Az augusztusi Magyarok Világkongresszusa keretében kiállítás lesz, ahol szemléltető képekkel akarják bemutatni a hazájuktól távol élő magyarok társadalmi életét.

A világ minden tájáról érkeznek már most is a nagy csomagok, melyekben képeket, más emlékeket küldenek a magyarok és kétségtelen, hogy ez a kiállítás nagyon érdekes része lesz a magyarok augusztusi nagy táborozásának.

Érdekes lesz ez a kiállítás és

képekben találkozunk itt a világ minden tájára szétszóródott magyarok.

És akik eljönnek a kiállításra mondjuk Észak Amerikából, képekben látni fogják pl. a charbini magyarok március tizenötödiki ünnepét, a brazilai magyarok Szent István napját vagy a kairoi magyarok nagy magyar bálján készült képeket.

A kongresszus rendezői természetesen azt szeretnék, ha ennél nagyon sokkal több lenne. Igazán nem sajnálják a költségeket, amibe a képek bekere-
tezése kerül.

Az amerikai magyarság képezi a külföldön élő magyarok legnagyobb csoportját és így úgy illik, hogy az amerikai magyaroknak legyen majd a kiállításon mennél több fényképe.

Arra kérem e helyen azokat a magyar kolóniáknak vezető férfait, mely városok lapjaiban az én írásaim megjelennek, hogy szedjenek össze mennél több fényképet és küldjék azokat haza.

Cleveland, Detroit, Flint, Buffalo, Youngstown, Dayton, Columbus, Bethlehem, valamint a bányavidék főtisztelő és nagytiszteletű lelkészeit, szerkesztőit, nagybizottsági elnökeit, egyleti fiókok vezetőit kérem, szedjenek össze esemé-

nyeikről mennél több képet — régiéket is — és küldjék el azokat a Világkongresszushoz.

A nyáron minden kolóniából jönnek majd haza úgy, hogy lesz alkalom idejében eljuttatni a képeket. Vagy ha másfajta emlékeket küldenek, azokat is örömmel fogadják.

Megszűnt egyleti fiókok, meg szűnt kis egyletek, ha elküldik pl. zászlóikat, egyleti pecsétjeiket, a Világkongresszusnál azoknak is jó helyük lesz.

Külön szölok a magyar bányászokhoz, amely csoport minden amerikai csoport között legközelebb áll szívemhez, lelkemhez.

Bocsássák ezt meg nekem a városok magyarjai, de hát engem vérség köt a magyar bányászokhoz.

Hozzájuk érkeztem Amerikába, az ő életükbe kapcsolódtam bele és velük és köztük éltem le amerikai életemet — én többé soha elszakadni nem tudok.

Arra kérem Amerika magyar bányászait, hogy ők különösen rukkoljanak ki képekkel. Ismerek nagyon sok érdekes, régi felvételt a régmúlt és soha vissza nem térő időkől, Virginia, West Virginia bányatelepeiről.

Amikor még a pocahontasi szénmező magyar nótától volt hangos, amikor az Elkhorn völgyén, Mayberry bércei között és a garyi telepeken vig magyar élet folyt, amikor Guyan völgyén tömött boritékokat kaptak a magyar bányászok peda napján. Amikor még jókedvünk volt és a hajunk nem volt fehér, vagy kopasz a fejünk és a derék sem volt olyan hajlott, mint ma.

A magyar bányászok küldjék el emlékeiket a Magyar Bá-

nyászlapp kiadóhivatalába és Himler Márton biztosan szívesen hazahozza majd azokat. Augusztus 3-án — tehát idejében — ideér majd.

Az áprilisi fagy elvitte a magyar gyümölcstermés jelentős részét nagy kárára a magyar gazdasági életnek. Magyarországon meglehetősen jelentős mennyiségű gyümölcsöt szállított külföldre és például éppen tavaly építettek kitünő hűtő vasuti kocsikat, melyeknek segítségével még Angliába is tudtak csereznyét szállítani, mely gyümölcs — mint az amerikai magyarok tudják — nem nagyon bírja a szállítást.

Az idén sajnos nem sok cseresznye megy majd külföldre, de még csak a pesti piacra se sok kerül és nagyon nagy hiány lesz majd más gyümölcsökben is.

Milliókra megy a kár és a falusi lakosságtól sok mindent elvitt a késői fagy. Mert ha jó gyümölcstermés volt, ebből jutott ruhára, cipőre, adóra, a mikre az idén a gazdáknak más jövedelemből kell majd elszakítaniuk.

A korai zöldegekből se tudtak úgy pénzelné, mint más években, az időjárás viszontagságai miatt.

A tavasz hát nem nagyon ütött be a magyarországi földműves társadalomnak. Arról már nem is beszélve, hogy a politikai bizonytalanság és az elmaradó külföldi szállítások miatt a jószág ár is leesett, sőt egy pár héten az értékesítés egyáltalán nagyon nehezen ment.

Pedig sok marhat dobta piacra, mert a március-áprilisi száraz hideg idők miatt a korai takarmányok nem fejlődtek, a télire eltettek meg már elfogytak és szédítő árá lett egyszerre a takarmányféléknek.

A POLGÁROSODÁS ÉRDEKÉBEN

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMATUS EGYESÜLET igazgatósága és tisztikara örömmel közli, hogy az idősebb bevándorlóknak polgárosodását megkönnyíteni akaró Copeland Lanzetta javaslat ügyében fontos és örömdetes fordulat történt. A szenátusi Committee on Immigration kedden, június 7-én ülést tartott és kimondta, hogy a képviselőházban elfogadott javaslatot magáévá teszi és pártolólág terjeszti fel a szenátus ülése elé. A bizottság előtt Robert J. Bulkley ohioi szenátor jelent meg, aki nem tagja ennek a bizottságnak, de a javaslat érdekében hosszú idő óta állandóan dolgozott. Bulkley szenátor érveinek meghallgatása és a beérkezett levelek és bemutatott újságcikkek alapján a szenátusi bizottság kimondotta, hogy a javaslatot elfogadásra ajánlja a szenátusnak.

A javaslat ügyében ez volt a legfontosabb lépés, mert a bizottság pártolása rendes körülmények között egyenlő annak elfogadásával is, különösen kisebb fontosságú ügyekben. A Committee on Immigration hivatalától nyert információink alapján tudatjuk azt is, hogy a javaslat rákerül a szenátus munkarend sorozatára és remény van rá, hogy még a mostani, nagyon rövid ideig tartó ülésszak alatt törvénnyé válik.

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMATUS EGYESÜLET, amelynek tisztviselői hónapok óta foglalkoznak ezzel az ügyvel, örülnek, hogy munkájuk által ezt az értékes szolgálatot tehetők az egész magyarságnak, de az összes bevándorló csoportoknak is, mert vala-

mennyi között a magyar csoport volt az egyedüli, amely a javaslat mellett agitációt fejtett ki.

A javaslat, mint többször rámutattunk, minden vizsga nélkül akarja megadni a polgárpapirt azoknak az 50 évnél idősebb bevándorlóknak, akik 1917 február 5 előtt törvényes uton jöttek be az országba és büntetlen előéletűek. Ez azt jelenti, hogy aki írni, olvasni nem tud, az is polgárrá lehet.

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMATUS EGYESÜLET igazgatósága és tisztikara.

Az Amerikai Magyar Szövetség Jelentései

Közreműködés a Copeland-Lanzetta Bill érdekében

Az Amerikai Magyar Szövetség megalakulása után nyomában bekapcsolódott abba a kitünő munkába, amit a magyar egyletek és lapok hónapok óta folytatnak és érintkezésbe lépett minden olyan szenátorral, akinek vannak idegen származású szavazói, hogy szavazzanak a Copeland-Lanzetta javaslat mellett.

Több szenátor határozott ígéretet tett válaszában, hogy a javaslat mellett fognak szavazni.

Nagyon fontos, hogy az 1917 előtt ideérkezett és ötven évesnél idősebb magyarok AZONNAL szerezzenek első papírt, mert a kedvezményt csak azok kapják meg, akik rendelkezni fognak első papírral.

MINDENFÉLE —

NYOMTATVÁNYT

OLCSÓN - IZLÉSESEN

PONTOSAN

KÉSZIT és SZÁLLIT

AZ ORSZÁG
BÁRMELY RÉSZÉBE

L A P U N K

NYOMDÁJA

LEVÉLPAPÍR

BORITÉK

NÉVJEGY

PLAKÁT

MULATSÁGI
MEGHÍVÓ

BELÉPTI JEGY

ALAPSZABÁLY

VAGY BARMILYEN

ÜZLETI NYOMTAT-
VANYRA VAN SZÜK-
SÉGE, FORDULJON

HOZZÁNK A LEGTEL-
JESEBB BIZALOMMAL

ARAJANLATOT SZÍ-
VESEN ADUNK

ITT A BIZONYÍTÉK

HIMLER MARTON

Az Amerikai Magyar Szövetség megalakult, hogy az amerikai magyarságot egy nagy, törhetetlen egységbe szervezze, amely elég erős lesz rá, hogy a saját bajainak nagyrészen segítsen.

Amely elég erős lesz rá, hogy kisebb-nagyobb magyar intézményeinket a romboló elemek belső furásától megóvjaja, amely véget vet a felelőtlen elemek felelőtlen lármájának közöttünk.

Amely nem engedi meg, hogy egyházainkat és egyleteinket világnézeti csataterékké alakítsák s eredeti hivatásuktól eltérítsék.

Amely szívszó, kitartó munkával segítséget nyújt azoknak az elesett öreg testvéreknek, akik arra száz módon, száz helyen rá vannak utalva.

Amely gyermekeinket megtartja olyan amerikai ifjaknak, akik származásuk önértéket viszik utravalónak az életbe.

Tudja minden magyar, hogy mindezer szükség van.

Érzi minden magyar, hogy az Amerikai Magyar Szövetségnek meg kellett születni.

És tisztában van vele mindenki, hogy ez a rövid program kifejezi mindazt, amire nekünk, magunknak, amerikai magyaroknak szükségünk van.

De aki nem tudná, aki nem látná, hogy az Amerikai Magyar Szövetség célkitűzései azonosak minden érdemes amerikai magyar kívánságával, azok megkapják rá a bizonyítékot naponta.

A bizonyítékot azok szolgáltatják, akik — el akarják az Amerikai Magyar Szövetséget gáncsolni.

Akik évtizedek óta felelőtlenül garázdálkodnak közöttünk, akik a vörös maszlag utvesztőjébe csábítják azt az amerikai magyar munkást, a kinek abban nincs mit keresni.

Nap-nap után üvölt a kórus, tajtékzik a vörös tábor, amely saját magára nézve halálos veszedelmet lát egy erős amerikai MAGYAR egységben.

A kloáka minden szennyébe lenyulnak, hogy az Amerikai Magyar Szövetség felé a mocskok, a szenny, a gyűlölet tajtékját dobálják, mert azt hiszik, hogy ezzel elérítene az attól mindenkit, aki MAGYAR Amerikát akarja szolgálni.

Azok a felelőtlen kalandorok, akik a nagy magyar egyletek ellen, azok megdöntésére vörös egyletet csináltak, akik huszféle hamis céggel alakult csoportokba próbálták az amerikai magyart sodorni, akik egyleteket, testületeket, ujságokat, palotákat loptak a félrevezetett amerikai magyartól, akik itt évtizedek óta népünket a gyűlöletre, a gyalázkodásra tanítják, halálos gyűlölettel estek neki az új egységnek.

Az usztítás minden mocskos fegyverét kiásták, a fürtelem szótárának minden aljas rágalmát és hazugságát előszedték, hogy elgáncsolhassák, az amerikai MAGYAROK egységét.

Kell-e jobb bizonyíték, kell-e más magyarázat arra, hogy az Amerikai Magyar Szövetségre szükség van?

Mi ez a csoport, amely ilyen gyalázatos hangon lármázik közöttünk?

Egy idegen világnézet romboló zsoldosa, egy messze-diktatura előretolt szolgálja, amely soha senkinek nem tett jót közöttünk.

Mit "alkotott" ez a handabandázó kis gang ötven év óta Magyar Amerikában?

Egy nagy egyletet tönkrepusztítottak, hogy annak roncsait becsempésszék egy idegen egységbe, amely halálos háborút üzent minden nagy magyar egyletnek.

A kisebb egyletek és egyházak tucatjaiból az állandó ciavódás tanyáit csinálta, amelyekben egy maréknyi "vörös elvtárs" bekéltensége állandóan megkeseríti a tagságot.

Kiken segített, ez a társaság ötven év óta, mióta a levegőt rontják közöttünk?

Hol van az a magyar ember, akinek csak egyszer, csak egyetlen egy könnyet letöröltek az arcáról?

Hol van az a magyar árva, akinek csak egyszer, egyetlen falatot nyújtottak volna azokból a százazekből, amit összeraboltak?

Hol van az a magyar ember, akinek a rögös útjából csak egyetlen egy követ elhengerítették volna, mióta adót fizet nekik Magyar Amerika egy félvezetett csoportja?

Soha semmit nem tettek sem egyetlen amerikai magyarért, sem az általános magyar érdekért, mindig csak önmagukat és egy idegen világnézetet szolgálták.

Ezek lennének hivatva arra, hogy Magyar Amerika sorsát eldöntsék?

Ezek fogják megszabni, hogy lesz-e, lehet-e magyar egység ebben az országban?

Ezeknek dülne be, ezekre hallgatna az amerikai magyarság, amely hű maradt a nemzetiséghez és a fogadott hazához, amelynek kilencvenöt százaléka nem nevezi "Munkáshazájának" az orosz sovjetet, ahogy ők nevezik?

Nem, magyar testvérek?

Aki még nem tudta, aki nem érezte még meg idáig, hogy az Amerikai Magyar Szövetségre szükség van, az megérezheti most ebből a feneketlen gyűlöletből, ebből a mocskos, aljas, rágalmazó lármából.

Akiket ez a vörös láрма kipecézett, akikre a rágalmak özönét szórják naponta, azokban ezek a veszett kutyamódra csaholó gangsterek csalódnak.

Minden támadás, minden rágalom, minden mocskolódás, minden usztítás csődöt mond, mert akik ennek az egységnek a megszervezését felvették, a kik magukat erre a munkára elszánták, azokat semmiféle usztítás, rágalom és piszkolódás a munkától elriasztani nem fogja.

E sorok írója két éve céltáblája annak a gyalázkodásnak, amely megmérgezi a levegőt közöttünk.

Két éve szüntelenül, szakadatlanul állom azt a támadást, amelynek a fegyvere mocskok, módszere aljas.

Nem kellett volna elébe állnom mindennek.

A vörös áramlat gangszterjei hívogattak, csalogattak, hogy álljak be a bandába.

Áhány barátom volt, annyit küldtek hozzám, hogy a vörös "egységfront"-nak megnyerjenek s mikor ezt a meghívást undorral löktem el magamtól, legalább azt kérték, hogy kössünk fegyverszünetet egymással.

Arra kérték, hogy ne emeljem fel a szavam a nagy magyar egyletek ellen intézett ostrom ismertetésére, hogy hunyam be a szemem az IVÖ vörös agitációjára és megígérték, hogy akkor soha támadni nem fognak.

Utáltalak utasítottam el ezt a fegyverszünetet magamtól és állom a támadást, állom a szenny özönét, amely visszahull órájuk, mert a magyar lapoknak oda kell állni a magyar egyletek védelmére, amelyeket az IVÖ-n keresztül támadnak.

En nem mentem a nagy magyar egyletekhez, hogy ezt nekik elmondjam, én ebből nem csináltam érdemet, mert kötelessége a magyar egyesületek védelme minden magyar ujságnak.

— Hadd mehessek le békében a lejtőn — Irta: GONDOS SÁNDOR

Hat stáción keresztül vergődtem fel az én heggyemnek ormára. Egy-egy évtizedig tartott, amíg stációról stációra értem és benne vagyok erősen a hetedikben, mire az ormot elértem. Az én hányatott életem hegye ez, amelynek legmagasabb bércein most, hogy pillanatra megállók, tűnődve nézek vissza a felfelé vezető utra és arra a másíkra, amely már csak lefelé vezet. Azon már nincsenek kaptatók, nincsenek meredek, izmokat kifárasztó, tüdőt ziháltató hágók, csak keskeny, szelid esésű ösvény, amelynek végén korhadt fakeresztek millióitól hemzsegt a temető vár reám.

Ha a lefelé vezető ösvényre nézek, megborzongat annak keskenysége. Jobbra és balra száz öles mélységű szakadékok tátonganak annak mentén. Ha utból kiálló kőben, esőtől nedves agyagtalajon, harmatos fűvön megcsuszlik a vándor lábada, milyen időnek előtte jut oda, ahol csak gyorsan korhadó fakereszt hirdeti majd

A magyar egyletek vezetői vagy tudják, vagy látják, hogy miképpen törnek ellenük az Ivó-ban — hiszen az egyik nagy magyar egységről egy nagy osztályt Trentonban már le tudtak kapcsolni — de itt az ideje, hogy ezt minden magyar meglássa.

És akik még nem tudták, a kik még kételkedtek, hogy milyen halálosan szükség van az Amerikai Magyar Szövetségre, azok gondolkozzanak felette, hogy azt kik támadják.

Én büszke vagyok arra, hogy a rombolás, az usztítás, a mocskolódás haramia bandája két év óta engem tart céltáblának és méltán lehet büszke az Amerikai Magyar Szövetségre is, hogy kik az ellenségei.

Ők szolgáltatják a legsúlyosabb bizonyítékot, hogy erre a Szövetségre szükség van.

ideig-óráig, hogy valaki volt és nincs többé.

A hegy ormán, ahova a hetedik évtizedben feljutottam, nincs megállás. Alulról irdatlan tömegben törtetnek utánam a nálam fiatalabbak és haragos szó ostorával kergetnek:

— Tovább! Tovább! Helyet az új kornak.

És az irdatlan tömegből rosszamat akaró kezek válnak ki, akik durva erőszakkal lökdösnék a lefelé vezető ösvény felé és rekedten károgó varjak módjára rikoltoznak:

— Siess! Siess!

Egy pillanatig még az ormon állók és amint visszatekintek a bejárat utra, az elkerülhetetlen végben már megnyugodott ember mélabus szomorúságával kérdem:

— Vajjon felfelé haladtomban mit véhettem én a lökdöső kezek gazdáinak, hogy most a lefelé vezető keskeny ösvény biztonságát is sajnálják tőlem és azt akarnák, hogy a szakadékkba lezuhanva jussak el a végső állomáshoz? Vajjon mit véhettem?

Az életem hegyének ormára vezető ut három stációja, három évtizede Amerika földjén feküdt, az újvilágban jártam be azt és mert a sors akaratából tollam volt a kenyerem: amerikai magyar falatot ettem. Senki kegyelméből — magam erejéből. A karajat, a mit amerikai magyar lapkiadók részemre asztaluknál szeltek, kitartó és nehéz munkával szolgáltam meg. Soha nem keveseltem, kicsiny voltát senkinek szemére nem hánytam, hiszen tudtam, hogy kevésnek szaladt neki a kenyérvágó kés.

Nehéz munkából élő, szegény magyarok kepejéből, dézsmájából vágták az én porciómat és ha annak árát másoknál busásabban fizettem, ezt az amerikai magyarságnak soha arcára nem piritottam. Széles e világon nem tartozom senki-

nek, legkevésbé amerikai magyarnak. Magyar Amerikában nincs olyan ember, akitől kölcsöt kértem volna. Az én anyanyelvemet beszélők közül soha senkit meg nem károsítottam földi javaiban. Érdekeiket szolgáltam legjobb erőmmel és bár hálával vettem, hogy kényeret adtak érte, hadd mondhasam meg azt is, hogy nekem az amerikai magyarság semmivel se adósom. Engem az nem hívott Amerikába. Magam szántából jöttem és nincs jusom hozzá, hogy kedgydíjat kérjek tőle a mult szolgáltataisaiért.

A tömegnek, az amerikai magyarságnak — úgy mondják — hasznára volt a munkám. Azzal próbálkoztam, hogy szórakoztatva tanítsak. Sikerült-e a kísérlet, mondják meg mások. Nekem lelki megelégedést szerzett a barátság és szeretet melege, amely írásaim során fém áradt. Abból érzem, hogy a tömegnek, az amerikai magyarság egészének nem vétetem a három stáció során. De vajjon kinek vétettem?

Elfutott az indulat, mikor ehhez a kérdéshez jutottam és a nekilendült toll száguldani kezdett, hogy visszavágyjon. De mivel szóra érdemes írás nem ment ki kezemből, hogy arra ne aludtam volna egyet, ki-hagytam belőle a másokat bántó sorokat, mert hiszen nem lettek volna méltók ahhoz tollamhoz, amelynek becsületére kevesebb voltam és vagyok, mint a magaméra.

Elvégre kik bántanak engem? Magamhoz hasonló vagy magamnál kisebb senki, akik épp oly névtelen sirban nyugosznak majd a lejtő mélyén, levő temetőben, mint önmagam. És magunkhoz hasonló apró hangyák életközi marakodása a világ sorsán ugye változtat. Gyakran még a nagyoké sem. Miért hánytorgatnám tehát, hogy a kevés között, akik

a szakadék felé lökdösnek, ki a legádázabb, ki a legkonokabb, ki a legellenszenvesebb?

Széles Amerikában mindenki tudja, hogy az élet hegyén a harmadik és negyedik stáció között egy kiálló kőben megbotlottam, eilestem és dögrehes keselyük szárnycsattogását hallottam magam felett.

A szenvedésben, a csapásban, amit saját kezem mért önféjemre, nem pusztultam el. Esett emberhez illő alázatos szerénységgel indultam újra az előttem álló utnak. Saját erőmből álltam talpra. A megvert, megálázott, de öntudatos és önmerejében bizó eb keserűségével állottam félre mindazok útjából, akik maguk mögött akartak hagyni. Soha nem panaszkodtam, vértől nehéz könnyeket ha hullattam, erdők magányába vonultam, páromtól, gyermekeimtől, unokáimtól is rejtegettem és hangos szóval akkor se jaldultam fel, mikor a rosszakarát szeges korbácsa kemény sujtással végigvágott rajtam.

Negyedszázad alatt hej be gyakran ásták ki azt a követ, amiben megbotlottam és hány-szor vágták fejemhez azzal a nyers szóval:

— Neked nincs jussod ahhoz, hogy talpra állhass!

Jeruzsálem falai alatt a Mester mást tanított. A megbotlás megtorló kövének hajigálására csak annak adott jussot, aki maga nem vétkezett. Huszonöt éven át én csak azt tapasztaltam, hogy ennek az oktatásnak — mint annyi másnak — szintén nem volt foganatja.

* * *

És akik engem a szakadék felé lökdösnek, hogy gyorsabban pusztuljak el, akik a leggyakrabban hajigálják felém a követ, azoknál lehetett legkevésbé foganatja. Mert azok semmivel se jobbak nálam, csak szerencsésebbek azzal, hogy maguk bűnének felderültét elkerülték. És talán azért csapiák körültem és ellenem az állandó hűhót, hogy a figyelmet önmagukról eltereljék. Tolvajt kiabáló tolvajok csu-

pán, akik ha egyszer néznének tükröbe, önszántukból ugrának az élet szakadékába, mert maguk is undorodnának attól, amit abban látnának. Szörnyen undorodnának!

Mit szólnának ők?

Az amerikai kommunista párt új "alkotmányt" csinált magának a napokban s természetesen, hogy annak elkészítésénél tekintettel voltak azokra az akadályokra, amelyekkel eddig szemben találták magukat ebben az országban.

Erőszakos felfogatásról nincsen már szó és hogy megnyugtassák Amerika polgárát, kisajátították elhalálozott nagyjainkat meguknak.

Lincoln, Jefferson és Jackson szellemében kívánják állítólag a pártot vezetni és azt vallják, hogy ilyen szellemben képzelik el a nemzet kormányzását, ha egyszer a kommunisták uralomhoz juthatnak.

Természetesen ezek a régen meghalt nagyságok nam tiltakozhatnak a kisajátítás ellen s így a neveiket a pártra tüზეthetik ezután cégernek. (Idáig is majdnem mindig hamis cégtábla mögött szervezkedtek és agitáltak ebben a hazában.)

A gondolkodni tudó amerikaiakat azonban megteveszteti ezeknek a neveknek a hangoztatásával nem fogják.

Mert amíg az amerikai kommunista párt a Harmadik Internacionálé tagja lesz, addig csinálhatnak papirosan akármilyen alkotmányt, a parancsokat megküldik nekik továbbra is Moszkvából.

Vagyis "nemzetközi" diktatúrát fog a párt ezután is szolgálni.

Az "alkotmány" megváltoztatására a pártot az bírta, hogy pl. New York államban még ma sem rendelkeznek százezer taggal sem, holott ennyi tagot igazán könnyen kaphat minden mozgalom, ha egy-két éven át folytatja a toborzást.

A kommunizmusnak tehát nincs tere ebben az országban és ha ma egy meghamisított alkotmánnyal akarnak tagokat szerezni, látni fogják, hogy a hamisításnak a nép nem dűl be.

Theodor Roosevelt azt mondta annak idején, hogy a "scoundrel-nak az utolsó menedéke az amerikai csillagsávos zászló."

A kommunista párt csödbben van ebben az országban (akármennyire handabandáznak a magyarok közt a niagara-fallsi vitézek) és a csöd szélén oda menekülnek, ahová végső szükség esetén szoktak menekülni a scoundrel-ek. Az amerikai zászlóhoz.

Csak azt nem értjük, hogy mit szólnak ehhez azok a kommunisták, akik igazán hittell küzdöttek a vörös eszmékért idáig?

Beveszik-e a napról-napra történő színváltozásokat és elhiszik-e, hogy ezek csupán piszkos eszközök, amelyeket a cél szentesít, vagy látják-e már, hogy nap-nap után más irányban, más érdekesség felé viszik őket vásárra?

Lincoln, Jefferson, Jackson nem tudnak tiltakozni vagy beszélni, de mit szólnak az igazi, meggyőződéses kommunisták, akiket ma a kapitalista rendszer legkiválóbb embereinek a neve alá soroznak?

És különösen mit szólnak a magyar nyelvű kommunisták, akiknek még mindig tilos, hogy Kun Béla sorsát kutassák, vagy hogy szót emeljenek az Oroszországban bebörtönzött magyar írók érdekében?

Azt elfelejtették az új "alkotmányban" megírni, hogy ezentul ezt az országot nevezik-e majd hazának, vagy ezentul is az orosz Sovjet lesz a "munkáshazájuk"?

Hallgassanak Ide Emberek!

**NEM AKKOR-E
LEGCSÁBITÓBB A VIRÁG,
AMIKOR *FRISS?***

Természetesen

**ÉS A CIGARETTA IS
AKKOR A LEGILLATOSABB,
AMIKOR *FRISS***

A cigaretta olyan, mint a virág. Amikor elszárad, akkor el is hal. Az öreg cigaretta nem nyújthat önnek élvezetet. Az illata megszűnt. A lágyága megszűnt. Az íze megszűnt. És az élvezet is.

dohányok legfinomabb ízét . . . ami minden Old Goldban a finom dohányok mélyeséges élvezetét adja gyári frissességben. Hadd mondja el önnek a történet többi részét egy próba csomag Old Gold.

A frissességben van a minőség titka. A Dupla-Enyhe Old Gold olyan cigarettát ad önnek, amelynek frissességéért a csomagolás különleges módja áll jól. Minden csomag duplán van lezárva, és egy külön burkolat cellophane teszi teljesen mentessé az időjárás viszontagságaival szemben.

Ez az ötletes csomagolási mód, amit csak az Old Gold cigarettánál talál meg, zárja ki a nedvességet, port és szárazságot . . . ez zárja bele a díjnyertes

•

**DIJNYERTES DOHÁNYOK
teszik **DUPLA-ENYHÉVÉ****

2 BURKOLAT DUPLA "CELLOPHANE"

GYÁRIAN-FRISS állapotban tartja

ÁLLítsa be rádióját az Old Gold Screenscopes műsort keddi és csütörtöki esteiken a Columbia hálózaton, Ten-gerparttól Ten-gerparig.

Copyright, 1938, by P. Lorillard Co., Inc.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone Vinewood 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States
Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden csütörtökön Published every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

TANULJANAK MEG — HAZUDNI!

A mostanság napról-napra más álarcban járó bolsevik vitések gyűlést rendeztek az egyik magyaroklakta vidéki városban és annak során a jelenlévő huszonhárom ember abban állapodott meg, hogy mielőtt tovább folytatnák maszlaloló munkájukat az agitátor urak, előbb tanuljanak meg hazudni.

Nem tudjuk, hogy melyik vörös lábravalós "vezér urat" ok-tatták ki ilyen irányban, mert a vezér urak személye manapság olyan gyorsan változik az ez idő szerint New Yorkban levő magyar ál-bolsevik tanyán, hogy az ember nem lehet soha tisztában vele, hogy kivel áll szemben. A mai vezér, a mai nagyság holnap már hitvány áruló, aki széles ivben röppen ki a főhadiszállásról és el van feledve mindörökké. Minél hangosabb száju, minél jobban veri a mellét, hogy ő az egyetlen igazi bolsi, annál gyorsabban repül. Mert ma már nem kell Moszkvának Amerikában olyan bérenc, aki bevallja azt, hogy bolsi. Olyan kell, aki vízfolyás módjára hazudja, hogy távol áll a kommunizmustól és az egyedül üdvözítő demokrácia hive, aki nem Leninben, hanem Lincolnban látja a Megváltót.

Erre a kétszínűségre ébredt rá apránként Amerika magyarsága és ezért mondta oda a vidéki gyűlésen a New Yorkból kirándult vagy kiküldött bérencnek:

— Tanuljanak meg — hazudni.

Evek óta szemérmetlenül hazudnak, rágalmaznak ezek az emberek, de ezt olyan ostobán és durva módon cselekszik, hogy végre felébredtek a józan közvéleményt, amely megérezte, hogy ilyen elemekkel nem lehet egy hajóban úlni. És ez a megértés vezetett a gunyhoz, amely őt és amely most már bátran kiá tja oda a vidékre küldötteknek:

— Tanuljanak meg — hazudni.

Mert azt, hogy tanuljanak meg igazat mondani, senkise várja tőlük. Erre képtelenek.

HALÁLRA ÍTÉLTÉK AKRONT

Ugy látszik, hogy az ipari ellentétek annyira kiélesedtek a nagy amerikai gummigyári városban, hogy Akron halálra van ítélve.

Lassu, de szemmellátható iramban vonulnak ki a nagy gummigyárak Akron városából és próbálkoznak azzal, hogy telepeiket kisebb gyárakra osztva, más vidékeken keressenek boldogulást. Mennek, mert Akron sorsával nem törődnek.

Mi, akik Detroit városában írjuk e sorokat, néha napján szétnézünk ennek a városnak határában és bizonyos keserűséggel látjuk, hogy mint telepednek át Akronból Detroitba a gummigyárak. Firestone, Goodyear épületek emelkednek szé- dülletes gyorsasággal a nagy tó mentén és már ott tartanak, hogy a legrovidebb időn belül meg fogják kezdeni bennük a helyzetnek megfelelő üzemet.

Összinte sajnálkozással nézünk Akron felé, amely eddig egyike volt a legvirágzóbb és legmódosabb magyar telepeknek. Három vagy négy magyar egyház, diszes Magyar Ház, erős magyar sajtó, nagy, tekintélyes egyetek hirdették eddig Akronban a magyar erőt és most ezeknek sorsát kell féltelnünk a gummigyárak eltávozása folytán.

Elszorult szívvel nézzük, hogy mi lesz az akroni magyarsággal, hol fognak a jövőben azok a magyarok elhelyezkedni, akik eddig nyugodtan és meglehetősen jóléteben éltek Akron városában. Ingatlanokat szereztek, vagyon gyűjtöttek, ami most veszendőnek indult és keserű órák várnak sok ezer magyarra.

Testvéri érzésünk minden részvéte ott van az akroni magyarokkal, akik sorainknak mindig disze és ereje voltak.

A SZÁM NAGYON KICSI VOLT

A Magyarországról érkező jelentések szerint a Budapestent tartott nemzetközi eucharisztikus kongresszuson a megjelent külföldiek száma nagyon kicsi volt, nem felelt meg a várakozásnak. Százazrek helyett csak tízezrek jelentek meg a kongresszuson.

Érezhető volt ez hetekkel a kongresszus előtt.

Nyilvánvaló volt, hogy a nazi kormányzat nem engedi el a német katolikusokat a katolikus eucharisztikus kongresszusra. Közben Ausztriát is beolvasztották és így az osztrák katolikusok is elmaradtak. A külvilág félt tőle, hogy a kongresszus ideje alatt mélyreható politikai változások lesznek, esetleg háború tör ki és ezért nem mert utnak indulni Magyarország felé.

Ez volt a legfőbb oka annak, hogy számbelileg nem volt kielégítő az eredmény.

De egy ilyen lélekbeli ünnepélynél nem is ez volt a fontos.

Hitbeli mélységben soha eucharisztikus kongresszus nem volt olyan értékű, mint a budapesti. Elmerültek a lelkek a hit tanításában és a legválságosabbnak látszó időkben fejezték ki teljes erővel azt a gondolatot, amire a keresztény hit építve van — a felebaráti szeretetet.

H E T I S Z E M L E

CSAK PÁR NAP

választ el bennünket a hét végén a kongresszus bezárásától, de még nem biztos, hogy sikerül-e a nagy vitában az egyezség.

A mult héten mindkét házban az egyes javaslatok technikai kidolgozásán rágódtak és különösen a pénzügyi javaslatok egyes részleteit rendezték.

De a kongresszus tagja, csak úgy, mint a polgárság, állandóan az "egyeztető" bizottságra figyeltek, ahol a munkabér és munkaidő javaslatot tárgyalták s ahol napról-napra új egyezséget kötöttek, hogy azt másnap felbontsák.

A szenátus tudvalevőleg még tavaly elfogadott egy javaslatot, amely a munkabérek megállapítását egy felállítandó bizottsághoz utalta. A kongresszus pár napja elfogadott billje viszont a béreket véglegesen és az egész országban egyformára megszabta.

E két javaslat közt kell harmoniát csinálni, hogy abból törvény lehessen. S bár sem a hét folyamán, sem a hét végén nem sok kétség maradt, hogy törvény lesz belőle, nagyon nehéz az egyezség.

A DÉL SZENÁTORAI ÉS KÉPVISELŐI

jól tudják, hogy ha a keleti államokkal egyforma béreket kell nekik fizetni, akkor a déli államok sok iparvállalata fogja a kapukat véglegesen becsukni. És ami ennél is fontosabb rájuk nézve, ez esetben sok jelenlegi honatyja fog a választások után — otthon maradni.

Mindent elkövettek hát, hogy úgynevezett "differential" legyen a törvényben, hogy a munkabéreket ne egyformára szabják az egész országban.

Lenne némi igazsága a Délnek, hogy ott az élelem, a ruha azt a törvényt megszabja. Igényel, de a tény az, hogy a jelenleg szóban forgó munkabérek mellett a két vidéken a kereset akkor sem lesz egyenlő, ha azt a törvényt megszabja.

Jelenleg ugyanis 25—30 centes béreket ajánlanak, amelyeknél a keleti és északnyugati államokban jóval többet fizetnek, "differential" tehát mindenképpen bőven marad még. Csak nem lesz olyan nagy különbség, ha a Délnek is legalább 25 centet kell fizetni.

A HÉT VÉGÉRE AZT

jelentették a fővárosból, hogy végre a bizottságban sikerült az egyezség s hogy az első két évben a minimális munkabér 25 és 30 lesz az egész országban, viszont két éven túl bizonyos vidékeken és bizonyos iparágakban nem fogják a béreket a többiekkel egyformán emelni.

Ez a bill ilyen formában az AFL-nek nem tetszik, amely csak egységes bérről volt hajlandó hallani és nem lehetetlen, hogy ezt az egyezséget a Green szervezete az utolsó órában leszúrja.

Érdekes és szomorú t. i. a két éve tartó vitában, hogy a két hatalmas szervezet nem tud megegyezni egymással és hogy a CIO a déli államok képviselét, az AFL viszont az egységesen megszabott béreket pártolja.

Remélhető, hogy a hét folyamán minden ellentét elsimul és végre a verszegény és nem kielégítő billből törvény lesz.

Ez adja a budapesti eucharisztikus kongresszusnak igazi értékét és jelentőségét, amelyet máris leszegezett a történelem és amely annak hírét-nevét, emlékét meg fogja örökíteni késő századokig, mert válságos időkben nagyot produkált.

NEM CSALÓDÁSSAL ÉS

nem csüggedéssel kell az amerikai munkásnak még ezt a 25 centes minimumot sem fogadni, mert az egy hatalmas lépés előre. Elvben elfogadják, akkor az egész országban, hogy a kongresszusnak joga van beleszólni a munkás sorsába és hogy előírhatják azt a minimális fizetést, aminél kevesebbet nem szabad kínálni. És a javaslat a többek közt a gyermekmunkát is megtiltja.

Arra is gondolni kell, hogy már a 25 centes minimális bér is fizetés javítását fog 800,000 kiűzörszított déli munkásnak s hogy ezekkel párhuzamosan a keleti és középnyugati proletárok is többet fognak valamivel keresni.

Azt sem szabad feledni, hogy a munkaidőnek 44 órára való korlátozása százazreknek ad ismét munka-alkalmat, a törvény tehát még a hét végén elfogadott verszegény állapotában is áldást jelent általában a munkásra.

És ha az elnök tető alá hozza, beváltja a demokrata párt platformjának egyik pontját, amelyben ez határozottan meg volt ígérve.

A PÉNZÜGYI PROGRAM

némi módosítást szenvedett a szenátusban s erre különösképpen felhívjuk az olvasók figyelmét.

Az elnök segélymunkákra, közvetlen segélyekre és kölcsönökre a kongresszustól három-ezer-százötvennégy millió dollárt kért.

A reakciós ujságok és a tőkés felszisszentek erre a hatalmas összegre és papagály-módrára kezdtek, hogy az elnök tönkre szegényíti, eladósítja az országot.

Minthogy ezt az ellenzéki honatyák is szívesen emlegetik korteszbeszédben, jó lesz tudni mindenkinek, hogy a szenátus az elnök által kért összeget EMELTE. még pedig csekély öt százhatvannyolc millió dollárral.

A sajtó, amely a kongresszust állandóan az elnök költekezése ellen uszítja, majdnem némán akar az ügy mellett elmenni.

HA A HÉT VÉGÉRE

végez a kongresszus, ami csupán a munkabér és munkaidő törvényen mulik, akkor végre az üzletvilág hozzáláthat a munkához, akkor végre tudatában lesz mindenki, hogy milyen terhei és milyen esélyei lesznek az év második felében, mert politikai bizonytalanság nem marad feleltünk.

S akkor az elnök reformprogramjából csak egy pont marad hátra a jövőre, amit már az új kongresszus fog tárgyalni. A monopóliumok megfékezése, amelyek ölműsúlyként neheznek az egész nemzetre.

Remélni lehet, hogy mi, bevándoroltak is kapunk valamit ettől a kongresszustól, mert a szenátus bevándorlási bizottsága elfogadásra ajánlja a Copeland-Lanzetta billt, amely áldás lenne megszámlálhatalan öreg testvérünk számára.

Ha a billt a szenátus elfogadja, akkor polgár lehet azonban minden vizsga nélkül mindenki, aki elmúlt 50 éves, aki nek meg van az első papírja és aki 1917 májusa előtt érkezett ebbe az országba.

NAGY HÜHÖT CSAPTAK

az ellenzéki lapok a mult héten, mert Hopkins WPA adminisztrátor állást foglalt az iowai előválasztásban egy jelöltért. Azzal vádolták a kormányt, hogy terrorizálják a WPA munkásait, akik nem mernek majd Hopkins kívánságai ellen szavazni.

A Hopkins által támogatott jelölt alaposan megbukott és ez cáfolta a kormány ellen emelt vádakát a legjobban, mert megláthatta mindenki, hogy a segélymunkán dolgozó emberek nem élnek politikai terrorban.

Mindezek dacára le kell szögeznünk, hogy igenis, az elnök rendelkezésére álló hatalmas összeget itt-ott felhasználják politikai célokra, de nem olyan arányban, ahogy azt az ellenzék szeretné elhitetni az országgal.

Ezek a támadások nem ártnak, mert figyelmeztetik az adminisztrációt, hogy az ellenzék teljesíti a hivatását és a kormány munkáját és esetleges manipulációit szoros figyelemmel kíséri.

AZ A HAGYOMÁNY ÉS

a szokás, hogy az elnök ne avatkozzék a politikába és különösen az előválasztások alkalmával hagyjon mindenkit békében, mert a pártban a harmoniát megtartani másként nem tudja.

Ezt a hagyományt igazán tisztelteben soha nem tartották és nem teszi azt meg Roosevelt sem, sőt ő minden elődjénél tovább megy.

Rövidesen ellátogat Kentuckyba, ami azt jelenti, hogy nyilvánosan fog Barkley szenátor mellett tüntetni, akinek erős ellenfele van Chandlerben s azután valószínűleg elmegy még négy-öt államba hasonló célokba.

Roosevelt mindig merész politikus volt s a hagyományokkal soha nem törődött, most azonban valószínűleg ő is ellovagolja magát, mert a puská néha visszafelé is elsülhet.

Az elnöki tekintélyt viszi az előválasztási küzdelmekbe s azokból könnyen megtépázva kerülhet ki, ami sem neki, sem a kormányzó demokrata pártnak nem fog egy csöppet sem használni.

NAGY ÉRDEKLŐDÉS

kiséri Ohio politikai küzdelmeit és Davey kormányzót. Mikor az acélsztrájk idején Davey a sztrákolók ellen a miliciát kiküldte, a CIO kiáltásba helyezte, hogy meg fogja buk-tatni.

Ugy látszik, ezt az ígéretet nem felejtették el, mert két gyűlésen kifütyülték a kormányzót, ami azonban nem bizonyult jó fegyvernek.

Amerika népe megszokta, hogy a megválasztott tisztviselők hivatalát tekintélynek ismeri el és nem veszi szívesen, ha inzultálnak egy elnököt, vagy egy kormányzót, akiben minden esetben az ország vagy az állam fejét akarják tisztelni.

A CIO vezeterei hamarosan rájöttek, hogy nem jó taktikához fordultak és elrendelték, hogy ezt a fegyvert a kampány folyamán többé nem szabad használni.

Minthogy az AFL valószínűleg Davey mellett lesz, az előválasztásokon a kormányzó győzelmét jósolják. Ohio mindenképpen második próba-szavazás lesz, ahol a CIO erejét a politikában megméri.

AZ IGAZI KAMPÁNY

természetesen csak két-három hét múlva indul meg is-

tenigazában az egész országban, mikor a honatyák ott-hagyják Washington.

Hazatérve be fognak a saját kerületeikben számolni és bár novemberig még sok idő van hátra, a kortes-munkát azonnal megkezdik.

Ez lesz a negyedik — és valószínűleg utolsó — alkalom, mikor Roosevelt bizalmat kér a nemzettől és ha a kongresszusban ismét megfelelő többséget kap, kétségtelenül be fogja fejezni a hátra levő két éven reform-programját.

A jelenlegi többsége egész-ségtelenül nagy s ezért benuul meg néha a kongresszusban a kormánypárt, kíváncsian lenne tehát, hogy a demokrata párt az alsóházban legalább 50—60 helyet veszítsen.

Ilyen veszteség még mindig biztos többséget adna a kormánynak s azt jelentené, hogy bírja az elnök a szavazó polgárság bizalmát.

Ha azonban a demokraták mandátum vesztesége például a százat elérné, a választás eredményében azt kellene látnunk, hogy az elnök a polgárság bizalmát nem bírja, bár még

mindig meg lenne a parlamentben a többsége.

AZ ÜZLETI VISZONYOK

és a gazdasági helyzet változatlanul rosszak, sőt ha lehet, még rosszabbak, mint az előző hetekben, bár most már valóban azt látjuk, hogy az új depresszió fenekét minden jel szerint elértük.

A viszonyok azért rosszabbak, mert a nincstelen emberek minden garasból, minden rongyból kifogytak és mert a tartozásaikat, a részleteiket, a törlesztéseiket képtelenek fizetni.

Néhány hétig, néhány hónapig elvártak mindenféle ilyen követelésekre, de sok üzlet képtelen tovább várni és az adósok zaklatása a nyomort fokozza.

A WPA munkák elégtelen fizetése csak arra jó, hogy a család éhen ne pusztuljon, de abból házbért, vagy adósságot fizetni — különösen nagyobb családok — nem tudnak.

A munkátlank száma tehát nem szaporodik, de a szegények

(Folytatás az 5-ik oldalca)

Köszönetnyilvánítás

Alulírottak ezennel bizonyítjuk, hogy meghalt anyánk, Tüdő Andrásné után a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGTŐL (Amerikai Betegsegélyező és Életbiztosító Szövetség) az 1000 dollár haláleseti összeget az iratok beküldése után azonnal megkaptuk, amit Gyurcsó Istvánnak, a 173-ik osztálynak ügykezelője utján vettünk kézhez.

Midőn ezért a gyors és pontos intézkedésért nyilvánosan is köszönetet mondunk a SZÖVETSÉG tisztikarának, ajánljuk mindenkinek, aki önmagát és családját egy jó és biztos helyen akarja biztosítani, hogy legyenek tagjaivá a Bridgeporti Szövetségnek.

Kelt Kulpmont, Pa., 1938 Junius hó.

Joseph Gyurcsó
Stephen Gyurcsó
tanuk.

John Tundo
Andrew Tundo
Elizabeth Tundo.

Önmagát látja, mint a tükörben

ha beltekint abba a 300 oldalas diszmunkába, amelyhez foghatót eddig soha nem látott Magyar-Amerika.

Szobrász nem faraghatta

volna külömb remekbe az Ön egyéniségét, kivoltát, mi voltát, jellemző vonásait úgy, hogy mindenki Önre ismerjen, mint ahogy

"MAGYAR AMERIKA — Irásban és Képben"

mutatja Önt olyan módon, amelyre büszke lehet és amelynek révén a késő jövő is tudja majd, hogy milyen volt az amerikai magyar a mi napjainkban.

Megtalálja benne mindazokat

jellemrajzok formájában, akiket személyesen vagy hírlukból ismert Magyar-Amerikában — barátait és ellenfeleit, rokonait és ismerőseit.

El nem muló emléke annak,

hogy voltunk, hogy éltünk, hogy küzdöttünk, hoy sikerekre jutottunk, ez a több, mint 500 képpel díszített gyönyörű könyv, amelynek ára diszkótésben csak 4 dollár és egyszerűbb kenyénytésben csak 2 dollár.

A legjobb ajándék

a csodaszép "MAGYAR-AMERIKA IRÁSBAN ÉS KÉPBEN", amellyel örömet szerez annak, akit meglep vele. Megrendelheti e címen:

HUNGARIAN PUBLISHING CO.
TITLE GUARANTY BLDG. ST. LOUIS, MO.

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)
és nincstelenek sorsa így is napról-napra rosszabb lesz.

ÉS AMIG A SZÖVETSÉG

az új pénzügyi program alapján képes WPA munkát adni minden munkára alkalmas embernek, az egyes államok és városok az "alkalmazhatatlan" tehát direkt segélyen élőket segélyezését nem bírják.

Ohio állam és városai még mindig nem tudják, hogy mi-ből fogják a welfare szegényeit ellátni s maholnap Michigan nagyobb városai szintén képtelenek lesznek ezeket a terheket viselni.

A nagyvárosokban még megértő és intelligens vezetés mellett küzdenek ezzel a problémával, de kisvárosokban a segélyösszegeket az éhezéssé le-vágják. A múlt héten Michigan egy városában a welfare éhes szegényei egy truckload élelmet elraboltak, mert elég ennyit nem kaptak. És senki ne higgye, hogy ez az eset egyedül álló a maga nemében.

A NEHÉZ IPARBAN CSAK

26 százalékos üzemmel dolgoznak és a közeli hetekre sincs több munkára kilátás.

A nehéz ipar minden reménye abban van, hogy a kongresszus utolsó napjaiban a vasutakra is gondolkodnak és képesek teszik azokat, hogy beruházásokra költsenek az év második felében.

A 26 százalékos munka természetesen nem oszlik meg az acélmezőkön egyformán s például a nehéz cső és a könnyű acél gyáraiban alig dolgoznak. Ezuttal az épület acélosoknak megy aránylag a legjobban.

Az autós ipar nagyobb rendelkezéseket nem hajlandó adni, bár az utolsó négy hét valamivel jobb volt, mint amilyent ebben az iparban reméltek.

Attól féltek, hogy június folyamán már az összes gyárak egy pár hétre lezárnak, de a múlt heti értesülések szerint ezt legfeljebb júliusban, sőt esetleg csak az új modellek előtt, augusztusban fogják megtenni.

A LEGNAGYOBB CSALÓDÁST

az épület-ipar majdnem teljes benuktatása okozza, mert hinni lehetett, hogy a 90 százalékos kölcsön mellett a lakóházak százezreit, esetleg millióit építik.

Nem mernek azok sem építeni, akiknek aránylag állandó a keresetük és a munkájuk, bár mindenki elismeri, hogy arra az FHA 90 százalékos kölcsöne megadja a kitűnő alkalmat.

A tőkés érdekeltségek és lapjaik annyit értek, hogy megremítették a nemzetet és az is fél, akinek arra semmi oka nincs, költeni, vagy építeni tehát nem mernek.

Komolyabb gazdasági szakértők attól tartanak, hogy mikor egy kis javulás mutatkozik, egyszerre rohan majd mindenki a piacra és az építkezés amugy is nagyon magas árat felverik.

A munkabér és munkaidő javaslat elfogadása az árakat maga is azonnal emelné.

A FÖLDMŰVESEK NEM

boldogtalanok, bár az árak alaposan leestek. A termés nagy lesz — kivéve természetesen egyes izolált vidékeket és terményeket — és így aránylagos jó évet remélnék.

Az idei nagy termés következményeképpen a jövő évre a korlátozás megint erős lesz, a farmerek tehát a jó termés tetejébe jó bónuszt is joggal remélnék.

Sajnos, kivételt képeznek azok a farmerek, akik azonnali fogyasztásra termelnek, mint például a gyümölcs, a zöldség és a baromfi termelők, akik kénytelenek ma olyan piacon árulni, ahol a vevők hetven százaléka WPA checket viszik csak a piacra.

Ezeket a farmereket erősen sújtja az is, hogy a teherárú forgalom fuvardíját emelték, mert mikor egy-egy szállítmányért nagyon alacsony árat kapnak, az néha nem elég a fuvarra.

A MUNKA FRONTJÁN

különösen szenzációs események nem voltak. A bérvágások folynak tovább, vagy látható, vagy láthatatlan formában, hogy több munkát préseljenek ki a munkásból.

A legmozgalmasabb az élet az autós iparban, ahol most a gyárosokkal nem néznek farkas-szemet a munkások, összemaradtak tehát egymással.

Ugy látszik, hogy a hatalmas autós-munkások szervezete (U. A. W. A.) addig nem tud harmóniában működni, amíg el nem dül, hogy kik vannak a nagy szervezetben többségben. A radikális (kommunisták) frakció szemben áll Homer Martin elnökkel, akinek az uralmát ma már olyan nagy erővel vitatja, hogy a hét végén John L. Lewishez kellett nekik támogatásért fordulni.

A LABOR BOARD TÖBB

bírósa előtt és több ügyben győzött a munkaadókkal szemben a múlt héten s úgy látszik, hogy a Supreme Court teljes bizalmát is megnyerte.

A Remington-Rand, amelynek ötezer munkást kell visszahívni, az emberek kicserélését már a múlt héten megkezdte és nyolcszáz néven elbocsátott embert hívott vissza a munkába.

A Republic Steel elleni rendeletét visszavonta a Board a bíróság elől, de valószínű, hogy az acélgyárakkal is meg fognak birkózni.

Ezzel szemben súlyos veszteség érte a munkásokat Michigan állam Supreme Courtja előtt, ahol megállapították, hogy senkit nincs joga senkinek visszatartani a munkából. Akik sztrájk idején minden áron munkába akarnak menni, azoknak az utját nem szabad a picketeknek elállni és két embert ilyesmiért megbüntettek, amit jóváhagyott az állam legfelső bírósága a múlt héten.

HARLAN VÉRMEZŐIN

még folyamatban van a per, amely három tucat bányabárót és egy csomó sheriffet és deputy sheriffet remélhetőleg beküld a börtönbe, ha már a villanyos székre nem tudják őket ültetni.

Senkinek — akik ismerik a kentuckyi bányaviszonyokat — nincs benne semmi kétsége, hogy a bányabárók szolgálatában álló gangsterek felsőbb utasításra szükség esetén gyilkoltak, több esetben s hogy napirenden voltak a terrornak azok a gyengébb eszközök, amelyekkel, mondjuk, véresre vertek egy-egy szervezőt, vagy bányászt, aki a szervezetről mert beszélni.

Nem minden Kentuckyban levő bányatulajdonos bűnös ezekben a dolgokban, de a többség feltétlenül kiérdemli a börtönt és a munkásság milliói élénken figyelik, hogy meg tud-e velük a saját hegyeik közt a kormány birkózni.

Hasonlóan érdekes és hasonlóan fontos a jerseyi basa ügye, akit a bíróság elé állítottak a múlt héten, de aki Jersey Cityt ma is korlátlanul uralja.

Hague polgármester azt hiszi, hogy nem tud vele elbánni a bíróság.

A BÜNKRÓNIKA ISMÉT

színes és — sajnos — gazdag volt a múlt héten. A gyermekrablások ismét izgalomba hozták az országot, aminek meglett az a jó következménye, hogy a szövetségi titkos rendőrség létszámát nem fogják levágni.

Mint ahogy mindkét gyermekrablás szerencsétlen áldozatait megölték, nincs más hátra, mint elrettentő példával szolgálni azoknak a gonosztevőknek, akik esetleg a pénzszerezésnek erre a módjára gondolnak.

Négy munkás-racketeert ismét elfogtak a múlt héten New Yorkban s ezekkel együtt abban a városban tizenegy ilyen jeles ur hűsül a börtönben.

Ezek a gangsterek alig különbek valamivel a gyermekrablóknál, mert nemcsak a munkaadókat zsarolják, hanem terrorban tartják a munkást és népszerűtlenné a szervezeteket, amelyek nélkül rab-szolgá sorsa lenne a munkásnak.

AZ EGÉSZ VILÁGOT

felháborította és tiltakozásra bírta a barbarizmusnak az a példátlan borzalma, amit az utolsó két hét folyamán zúdítottak Európában és Ázsiában a világra.

Ugy a japánok, mint a spanyol felkelők sorra bombázzák a városok civil lakosságát és egyáltalán nem igyekeznek azon, hogy "hadműveleteiket" katonaságra szorítsák.

A "civilizáció" minden álarcaát levetették magukról és az egész világ tiltakozása semmi figyelembe nem részesült a hadviselő felek részéről.

Az Egyesült Államok kormánya nyíltan tiltakozott a többi kormányokkal együtt, ami azonban a többivel együtt farrá hányt borsó volt.

EURÓPÁBAN A SPANYOL

városok és a civil lakosság sorsa kelt nagy részvétet, akiket a felkelők most már egyáltalán nem kímélnék.

Szinte úgy néz ki a helyzet, mintha a győzelmi biztos nem lenne, mert eszveszett "hadmozdulataikkal" ellenségeiké tesznek mindenkit.

Azonkívül, hogy a spanyol városokat állandóan a levegőből bombázzák, több ízben rá-

támadtak egy francia városra és ma erős francia katonaság áll a spanyol határon, hogy ismétlődéseket gyors megtorlás kövessen.

Eppen ilyen esztelenül bombáztak angol hajókat és ha egy pár hétig a háborút ilyen módon folytatják, ismét veszélybe kerül Európa békéje.

TELJES KUDARCCAL

járt idáig az angol kísérlet, amely fegyverszünetet akart létrehozni a polgárháború két kormánya közt; olyan formában, hogy a háború befejezése után "semleges" emberek vegyék át egy alkotandó állam-szövetségben a kormányzást.

Európából gunyosan jelen-tik, hogy az angol miniszterelnök ötlete kitűnő, csak az a baj, hogy Mussolini és Hitler nem akarnak hallani ilyen győzelem nélküli békéről és hogy nem szereti az ötletet a halál-tusait vivő spanyol kormány sem és végül, hogy — semleges spanyolok ma nincsenek.

A céltalan vérengzés tehát tovább tart és úgy látszik, hogy a végkimerülésig fognak harcolni.

A CSEH-NÉMET ELLENTÉTEK

illetve hát inkább csak a cseh-német nyelvéseket ismét kiujultak a múlt héten, mikor a közösi választások harmadik vasárnapjára készültek.

A választások eredménye ter-

mészetesen az, hogy a német nacionalisták óriási többséget kaptak és hogy ezentúl a nemzetiségek egyre erősebben fogják követelni az autonómiát, ha nem — többet.

A cseh kormány állítólag ezen a héten fogja az új rendről a javaslatát beadni, de mindez céltalan kísérlet.

Az angolok elég erősen megértették a franciákkal és a csehekkel, hogy a mesterségesen összetakolt köztársaság-nak a németekkel kell "együtt dolgozni", ami azt jelenti, hogy a német gazdasági és politikai blokkhoz kell csatlakoznia, ha a háborút el akarják kerülni.

A NÉMET KORMÁNY

"áldásos" működését a volt Ausztriában is minden vonalon megkezdte és csakugy, mint Németországban, a zsidók után a katolikusokat is sorra ejtette.

A hét végén a katolikus egyesületeket feloszlatták, a vagyonukat — körülbelül másfél-milliárd dollár — elvették, mert a nazik szerint elégséges, ha a fiatalság a vezérét Hitlerben látja és felesleges holmi Istennel is törődni.

Hasonló testvéries intézkedésekkel fekszenek rá a gazdasági és üzleti életre és a terrorban tartott osztrákok hangosan még csak panaszkodni se mernek, de nagy számban szoknek át a svájci és a cseh határon.

Különösen az bántja az osztrákokat, hogy az új állam-rész német (és nem osztrák) katonákkal van megrakva és hogy Bécsben is németek ülték a rendőrség fejére.

FRANCIAORSZÁGBAN NEM

sok nyugalma van a parlamenti szünet alatt sem a kormánynak, amely pedig minden hatalmat megkapott egy-néhány hónapra.

A munkások sit down sztrájkjai egymást érik és a múlt héten a kormány pénzverdejében ülték le a munkások.

A miniszterelnök bejelentette, hogy ezeket a sztrájkokat különösen kormány üzemekben nem tűri és katonaságot rendelt ki, hogy a munkásokat kivesse a helyükről.

Most attól félnek Franciaországban, hogy a helyzet kiélesedik, a sztrájkok elharapoznak és a parlamentet idő előtt össze kell hívni, hogy olyan kormányt keressenek, amely meg tudja teremteni és tartani a nyugalmat.

OROSZORSZÁGBAN ISMÉT

"tisztogatás" kezdődik és ezuttal állítólag különösen a dip-

MAGYARORSZÁGBA

Brémán vagy Hamburgon át az alanti közkedvelt hajókon:

**BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
DEUTSCHLAND • HANSA**

Bremerhavenből, közvetlen a Bremen és Europa hajók mellől induló expressz vonat kényelmes utazást biztosít Budapestig. Ugyancsak kitűnő vasúti összeköttetés Hamburgból.

Rendszeres heti indulások New Yorkból

1938 NYARAN	
az alant felsorolt amerikai magyar egyesületek rendeznek társasutazásokat Hapag-Lloyd hajókon:	
JULIUS 14.	Az Amerikai Magyar Református Egye-sület a "Deutschland" hajón.
JULIUS 27.	A Verhovay Segélyegylet. — Az Amerikai Magyar Hetilapok Szindikátusa. — A Clevelandi Egyesült Magyar Egyetlek és a Cleveland Hungarian Better Business Association az "Europa" hajón.
AUGUSZTUS 6.	Az Amerikai Magyar Református Egye-sület a "Bremen" hajón.

Szakszerű felvilágosítás bevándorlási és látogató vizumok dolgaiban.

Vegye meg jegyét hajójegygynökénél

**HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD**

1206 Washington Blvd., Detroit, Mich.

lomáciai kart fogják megtize-delni.

Egy csomó volt diplomatát már börtönbe vetettek és hír szerint ezeknek a büntárgya-lása még a nyáron meg is kezdődik.

A letartóztatásokról hirt adnak az újságok és megdöbben-tően sok ismert és tekintélyes kommunista vezért fogtak el idáig.

Mint ahogy azonban általában kitűnő termést remélnék, a népet ezuttal ezek a letartóztatá-sok tulságosan nem izgatják, csak azt szeretnék tudni, hogy egy pár év múlva az államgép-zetet kik fogják ellátni, ha Stalin megölet a magasrangú tisztviselők közül mindenkit.

MAGYARORSZÁGON SOKKAL

nyugodtabb napok voltak az utolsó két hétben és ma már általában azt hiszik, hogy a bujtogató elemek forradalmi törekvései végleg elültek.

Sajnos, az eucharisztikus kongresszus reményeisei nem teljesültek be, a német kor-mány magatartása a látogatók számát a minimumra szorította és az európai események hatása alatt nyomott hangul-atban is volt mindenki.

Magyarországon erősen remélik, hogy a helyreálló euró-pai nyugalom a nyári turista forgalmat meghozza és hogy a májusvégi veszteségeket a Szt. István ünnepségek behozzák.

Természetesen azt tudják otthon, hogy a végleges stabi-litás a kormány szociális pro-gramján múlik, amelynek a megvalósítása nem késhet sokáig.

A SZIRIAI ZAVARGÁSOK

ugyan szembe állították Franciaországot és a mohamedán világot egymással, de úgy látszik, hogy végül francia-török szövetség lesz belőle.

Sziria népe szavaz a hova-tartozás ügyében, de Törökország az Alexandretta területre mindenképpen igényt tart és ezeket az igényeket fegyveres katonák jelzik a szandzsákság határára.

Hír szerint a franciák hajlandók a török igényeket elis-merni, ha Törökország csatla-kozik a francia-orosz blokkhoz és nyitva tartja a Dardanellá-kat a két állam hajóhada szá-mára. Ilyen megoldást Anglia is szívesen látna jelenleg.

LATIN-AMERIKÁBAN

csend és nyugalom volt a múlt héten, de akik ismerik a viszonyokat, azok azt hiszik, hogy Mexicóban a hamu alatt ott van a zsarátnok.

Az első forradalmárt Mexico elnöke szokatlan eréllyel le-

verte, de ha az olajosok nem fognak nyugodni és különösen ha újabb banditáknak pénzt adnak, a forradalmak sorozata csak ezután fog kezdődni.

Latin-Amerikában azt remélik, hogy Washington az an-go-i kormányon keresztül rául a kiakolbilitott olajtársaságok-ra és a fegyver csempészetet meg a forradalmak financia-rozását nem fogja megtűrni.

A kormány helyzetét nagyon súlyosítja teszi, hogy az olajat bojkottálják az angol olajszál-lító hajók és így nem csak az olajmunkások vannak mun-ka nélkül, hanem az ország jö-vedelme is erősen megcsap-pant.

A JAPÁN-KINAI HÁBORUBAN

új fordulat jött a múlt hé-ten. Az északon előre nyomuló japán seregek veszélyeztetik Hankow-t, a jelenlegi fővárost és a kínai kormány a civil la-kosságot már hátra küldi a vá-rosból.

De a múlt héten megkezd-ték a terror hadjáratot Délki-na ellen is és nap-nap után Délkina legértékesebb kikötő-városát, Cantont bombázzák.

A vadállatias légi támadások tizezer civil áldozatot követel-tek öt nap alatt és az idegen hatalmak tiltakozását a japá-nok figyelmenbe nem vették.

Canton bombázása azért hord nemzetközi veszedelmet magában, mert Canton közvet-len közelségében van Hon-Kong, a világhíres angol korona birtok, amely a távol Kelet egyik leggazdagabb városa és egyik legerősebb angol erődje.

Es Anglia egyáltalán nem örül annak, hogy Japán oda-vitte a háborút az angol korona birtok szélére.

MAGYAR-AMERIKA ÖRÖMME

és bizakodással fogadta az Amerikai Magyar Szövetség megünnepelését és a vezetőinek mindenesetre előlegezi a bizalmat. Különösen az erősítette meg az amerikai magyarság hitét, hogy erre a szövetségre szükség van, hogy annak el-lenségei — a radikálisak — az új alakulatot olyan elkese-redetten támadják.

Japánnak már jól kell men-jen a dolga Kinában, mert a japán autós tulajdonosoknak megengedte, hogy naponta egy gallon gázolint vehessenek az autójukba.

Az indianapolisi automobil verseny már lezajlott, de na-ponta ezer és ezer autótájtó képzeli azt önmaga felől, hogy a versenyben vesz részt, amint az uccákon hajt.

Újságot mondok . . . Dolgozom e héten a Magyar Bányászlap előfizetési versenyébe és megnyerem az egyik nagy díjat. Meg akarom nézni szép Magyarországot, ahonnan a szüleim jöttek . . . Segítsen maga is, hogy nyerjek.

Ezt az egy kívánságát nem teljesíthetem . . . Nem segítek, mert én magam is bent vagyok a versenyben. Duplán nyerek, ha nyerek, mer nem csak hogy meglátom Magyarországot, mint a Bányászlap vendége, hanem . . . együtt utazom magával . . .

★ ★ ★ A MÁSODIK NEMZEDÉK ★ ★ ★

— REGÉNY —

IRTÁK: FÁY FISHER ANDOR ÉS BÉKÉS ISTVÁN

— REGÉNY —

(Folytatás)

— Milyen ügyes maga. Olyan weekend háziasszony, hogy párját ritkítja.

— Nemcsak weekendháziasszony. Oda-haza is érték én a háztartáshoz. Olyan befőtteket csinállok, hogy a mama összes barátinói elájulnak a gyönyörűségtől. És vegye tudomásul, hogy az én tortáimnak országos híre van: díjat nyertem velük egy cukrászkiállításon. Ezt csak azért mondom, hogy tudja, kivel van dolga.

— Szóval maga cukrász akar lenni, Pintyő? — kérdi dévajkódva Pista.

— Cukrász is. De mellékesen művészet történész. A cukrászat csak főszakmám. Tavaly érettségiztem és az idén kezdem a művészettörténeti szakot az egyetemen. Jövőre Pársa megyek egy évre, aztán Londonba. És nyaranként Olaszországba fogok utazni, muzeumokat, képtárakat, templomokat nézni. Nagyon nagy programom van.

— Ha közben férjhez nem megy — veti közbe Pista.

— A tréfálkozó hang elkomolyodik.

— Ha közben férjhez nem megyek. Mért mondja most ezt maga? Mért bánt ezzel?

— Én nem bántom.

— De igen. Zsemberyvel gunyol. Tudja, hogy nem akarom. Tudja, hogy elborzadok, ha erre gondolok. Hát mit csináljak? A mama erőszakolja. Huzom, ameddig lehet. Mig közbe nem jön valami. Vagy valaki.

Pista szíve feldobban. Egész belesápad. — Nem mondok ilyet többet, ha bántja. És maga csak legyen bátor. Ne tegyen a szíve ellen. Talán közbejön az a bizonyos valami. Az a valaki.

A lány kezébe temeti az arcát és nagyot sóhajt. Pista lehántja gyöngéden arcáról a kezét.

— Nézzen a szemembe, Pintyő! Ha hisz nekem egy kicsit, ha szeret egy kicsit, akkor én meg fogok küzdeni magáért. Még nem tudom, hogy lesz, mint lesz, de ha maga feleségül menne Zsembery doktorhoz, akkor vége az én életemnek. Azt kérdezte tőlem a multkor este, hogy hisz-e a boldogságban? Azt mondtam, hogy hiszek. Most még hozzátésem: hiszek benne, mióta magát megláttam. És maga higgyen énbennem.

Nem látják már a körülöttük szórakozó sokaságot. Nem látják a vig párokat, az éneklő, táncoló társaságokat. Maguk

vannak ismét a maguk sorsával, amely olyan váratlanul indult meg egy furesa falusi estén, ahol két messziről jött élet szálai végtelenen egymásba gombolyodtak.

Délutánba hajlik már az idő, mikor összeszedik a sátrat, berakják a csolnakba és megindulnak hazafelé.

— Kiváncsi vagyok — mondja közben Pintyő, — hogy vajon ott vár-e még Zsembery a szigeten? Képes rá.

— Nem fog kellemetlenkedni magának odahaza? — nyugtalanodik a fiú. — Nem szeretném, ha miattam a szülei megneheztenének.

— A mama tudja, hogy én ma kirándultam magával. Mondtam otthon, hogy megmutatom Bánya doktornak a Dunát. Igaz, hogy Zsemberynek is be kellett telefonálnom, de viszont szándékosan korábban indultam el a szigetről. Tudtam, hogy ő csak délfelé ér rá. Hiába, egy kis csalafintaság szükséges hozzá, hogy lerázzuk a nyakunkról.

Pista hálásan nézett a lányra. Pintyő gyapjuköpenyékét vett elő a csolnakból, magára öltötte.

— Ilyenkor, délután már csalóka az idő. A vizen hűvös szél fúj. Nem fog megfázni, Pista?

— Nem, nem. Legyen csak nyugodt. Én edzve vagyok a hőmérséklet változásokhoz. És, először, az egész mai napon, a holdeni bánya forró entrijére gondolt.

De ez a gondolat elsurrant gyorsan az agyából, ahogy a csolnak megindult a vizen. Most ő vezetett. Pintyő mellette kuporgott, fejét gyöngéden a vállára hajtotta.

Szótlanul haladtak, hatalmas iramban lefelé a Dunán. Jobbról tőlük feltűnt a bécsi hajó csillogó fehér teste. A vadevezősök hazafelé tartó hajócskái tisztelettel kerültek ki a Duna legnagyobb hajóját, amelynek propellerei zugó habhullámzást kavartak a vízre.

— Balra tartson a part mellett, Pista, — adta ki a jelszót Pintyő. — Nem szabad a nagy hajó közelébe menni. Ez a közlekedési szabály.

Tényleg, az összes kis vízijárművek úgy eveztek el a bécsi gőzös mellett, mint-ha tiszteletadóan kerülnek, Pista is hatalmas ivben surrant el, jókora távolságban. Körülbelül a hajó derekánál lehettek, mikor fülbeszakító siktítás röpített fel a vízről a hajó orra felől:

— Jaj! Segítség!!!

Pintyő felugrott a csolnakban. Pista leállította a motort.

— Mi történt?

Mint a megzavart hangyaboly, nyüzsgött fel a tengernyi vadevezős csolnak. Össze-vissza kiáltások sikongtak a levegőben. Fejvesztett zsvaj támadt.

— Szent Isten! Valaki a hajó alá került! Megfulladt! Segítség!

Pintyő már le is dobta a gyapjukabátot. Egy pillanat alatt lent volt róla a short és a felső trikó is. Ott állott pávakék dresszben a csolnak orrán és élesen figyelt a sikoltás irányába. A hang újra felrivalt:

— Segítség! Végem van!

Pistának még gondolkodásra sem maradt ideje. Pintyő hosszú ivben vágta magát a hullámok közé és mint egy csöppnyi torpedó, úgy száguldott a szerencsétlenül járt ember felé.

Valami magányos csolnakázó, aki nyilván uszni sem tudott és mégis vakmerően kimerészkedett a vízre, /ahahogyan nem tudott idejében kiszabadulni a hajó hullámörvényéből. Forgatta a csolnakot ügyetlenül jobbra-balra, míg aztán egy szerencsétlen pillanatban a kis szandólint oldalba kapta egy sodró hullámcsapás és a vadevezős belefordult a Dunába. A bécsi hajóról mentőövet dobta neki, de észvesztettségében azt sem tudta, hogy kerüljön közelebb ahhoz. Egy néhány csolnak is igyekezett a baleset helye felé, de mindenkinél hamarabb ért oda Pintyő.

Pista a motoros orrára állva látta, amint a lány biztos kézzel ragadja meg a fuldoklót, aki éppen alámerült. Félkézzel elkapta, kitartotta a derekánál fogva a vízből és erős karcsapásokkal fordult vissza a motoros felé.

A fiú rögtön indított, hogy elébük menjen. De ebben a pillanatban a póruljárt vadevezős — most már látni lehetett közelebbről: idősebb, sovány férfi — rémületében belekapaszkodott megmentője szabad karjába és úgy lefogta görcsös rángatózásával, hogy az képtelen volt tovább uszni. Pintyő mindenképpen le akarta magáról rázni a bénító kezet. Nem sikerült. Ugy küzdöttek a vízben, mintha nem megmentő és megmentett volna a kettő, hanem harcban gyűrőköznének életre-halálra.

A következő másodpercben a lány alámerült. Rémült kiáltás csattant fel a Dunán. És ugyanebben a szempillantásban Pista, ruhástól, ahogy volt, már vágódott

be a vízbe. Néhány órás lökessel a küzdőknél termett — erejét megszázszorozta a kétségbeesés — és az éppen felbukkanó Pintyőt, akibe féltoltan kapaszkodott a vízbeesett férfi, fűrduhájánál elkapva, a magasba tartotta. Lábaival erősen tempózva, szinte állt a vízben. De már oda is érkeztek a közeli csolnakok és az idegen férfit ketten-hárman is nagynehezen lebogozták Pintyő karjáról és beemelték az egyik nagyobb családi bárkába. Közben az egyik társaság odacsáklázta a motort is. Pista kezéből besegítették Pintyőt. A fiu maga is bekapaszkodott a csolnakjukba.

Pintyőnek az ijedtségen kívül nem történt baja. Rövid időre merült csak le és nem nyelt vizet. Pista megköszönte a segítséget azoknak, akik a közelében voltak és aztán megnyugtatta őket:

— Kérem, nyugodtan itt hagyhatják a hölgyet. Nincs semmi baj. És különben is orvos vagyok.

Véletlenül a bárkán, ahová a baj okozóját, az uszni nem tudó vadevezőst vitték, szintén akadt orvos. Már nagyban csináltak a mesterséges légzést és folytatták ki a vizet a páciensből. Nyilvánvalóan azzal sem történt tragédia, csak egy kicsit többet kortyintott a Dunavízből, mint amennyit egy szuszra el lehet viselni. Mindenestre használni fog a lecke az ipsének.

Az összeröffenő kirándulók harsány éliant rikkantottak a megmentőknek és aztán elszéledtek. izgatottan járgyalva a dunai kirándulásoknak ezt a nem egészen ritka csemegéjét. A Pisták csolnakja lassankint megrint magára maradt.

A lány ott pihent a motoros padján. Vizes hajából apró cseppekben csobbant még a víz. ahogy hátradőlve, lehuny szemmel elernyedt a padon.

Pista a lány fölé hajolt, hallgatta a szívverését. Kissé heves ütemben, de telten dobogott a friss, jó szerkezet. Az el-sápadt arc kipirult, mikor a fiu gyöngéden megmasszírozta a halvány, kékeres halántékokat és könnyű kézzel dörzsölte meg a lány szívetáit.

Mély sóhajjal nyitotta fel szemét Pintyő. Kábultan repesett pár másodpercig a fátyolos kékség felett finom szempillája, aztán lecsukódott újra, de most már lágyan elernyvedve. A keze megrebbent, a fiu kezébe kapaszkodott. Pista rádöbbsent, hogy valami leküzdhetetlen, ellenállhatatlan kényszer sodorja közelebb. Megrettenve

riadt rá, hogy ajkai már az újból kipiruló, mágneses lányajakra tévednek és csak akkor oldódott fel önfeléd és boldog mámorban, mikor érezte, hogy a Pintyő szája megadóan viszonozza mohó csókjait.

XVI.

A margitszigeti klubház előtt már jó másfélórja türelmetlenül jár fel és alá Dr. Zsembery Bertalan.

— Mit keringsz itt, mint az Orbán lelke? — kérdi tőle egyik klubtársa.

Zsmbery idegesen válaszol:

— Hát hogyné, kérek, ez a Pintyő délelőtt kirándult a motorossal és még most sem jött vissza.

— Na, és aztán?

— És ha valami baleset érte?

A klubtárs legyint a kezével.

— Baleset?? Beleznay Pintyőt? Nem olyan fából faragták azt. Tavaly egyedül ment fel a határig a motorossal. Most meg mégiscsak van vele férifartner is.

Most Zsembery legyint lenézően.

— Ugyan, hagyjad. Az az amerikai. Az nem nyugtat meg engem.

A másik elfintorítja a képét erre.

— Igy már kezdem érteni a dolgot. Szóval téged az amerikai doktor, aki Pintyővel kirándult, nem nyugtat meg. Vagy esetleg éppen nyugtalanít. Az más.

Dr. Zsembery Bertalan pulykavörös lesz erre az ugratásra. Végignézi Gereben Józsin és ha a pillantás ölni tudna, akkor a klub-nyolcas derék evezőse egy másodperc alatt holtan feküdne a csolnakház előtt. De mivel még a Zsembery Bertalan tekintete sem öl embert, így Gereben nagyot kacagva fujja ki a cigarettájé füstjét.

Az ügyvéd ezen a délután pont háromszázadszor néz az órájára. Ez a háromszázadik óranézési jubileum új ötletet ad neki. Bemeleg az épületbe és feltárcsázza a Beleznay professzorék telefonszámát.

Néhány bizonytalan pillanat a telefon előtt. Aztán a vonal másik végén felcsendül a professzorné ismerős hangja:

— Halló, ki beszél?

— Itt Zsembery, méltóságos asszonyom.

— Mi újság, Zsembery? Hol vannak? Zsembery idegesen köszörüli a torkát:

— Hm, hm. A szigeten. A klubházból beszélök. De csak egyedül. Ugyanis Pintyő még nem jött vissza.

(Folytatjuk)

Magyar muskátlik a Prairie vadvirágai közt

A CHISHOLM TRAIL

(Folytatás)

Három héten át vágatott Beiziegel August a lenyugvó nap nyomába, míg végre igazán hirt hallott az öccséről. Azt senkinek nem kell csodálni, aki a híres Chisholm trailt el tudja magának képzelni.

A végtelen rónaságon némi évben hét-nyolcszázézer marhát hajtottak fel Texasból és voltak évek, mikor ugyan-csak a Chisholm trail mentén tízezerszám ejtették el a százezerszámra legelő buffalo-kat.

Mikor tehát a Chisholmról beszélünk, nem egy országuira kell gondolnunk.

Volt idő, mikor három-négy olyan csorda kerülte el egymást, amelyek mindegyikében tízezer-nél több marha volt, vagyis az a nagy országuat igazán — széles volt.

A kis "marha városok" (cattle town) tucatjai nőttek ki a földből a trail mentén és némelyik negyvenöt-ötven mért földnyire volt egymástól, ész-

ki és déli irányban s kelet-nyugat irányában mégis egy vonalban feküdtek.

Voltak round-up vezetők, a kik a számtalan ösvény délebb fekvő utait használták; voltak, akik szándékosan északi utakon érkeztek, aszerint, hogy ki melyiket ismerte.

Ha például Abeline-nél egy nagy gulya vezetője azt hallotta, hogy előtte egy napi járással huszezer marhát hajtottak Kansas felé déli ösvényeken, természetes, hogy ő Abeline-től kezdve felhúzódtott a legészakibb ösvényre. Nehogy valamely folyó átjárójánál a két gulya összevegyüljön.

Beiziegel August nemcsak nyugat felé ügetett, hanem össze-vissza járt déli és északi irányban, hogy az öccse nyomába akadjon és éppen ez a rettegő kapkodása gátolta meg benne, hogy mielőbb hirt halljon az öccséről.

Huszonegy napi járóföldet beutazott, mikor végre pontosan megtudta, hogy az öccse lecsigázva, rongyosan piszko-

san, fáradtan, egymagában folytatta az utját nyugatnak és hogy leginkább a déli ösvényeket követte.

Ez a hír az August nyugtalanságát és aggodalmait fokozta.

Texas határtalan legelőin a buffalo-irtás akkor virágzott és az indiánoknak ez — érthető és természetes okokból — nem tetszett.

Mindenütt azt hallotta, hogy az indiánok izgatottak s hogy a magányosan vagy kis csapatban járó fehérek élete nem biztos.

August mindent elfelejtett, amit St. Louisban magamögött hagyott: anyját, üzletét, szerelmét, csak azt tudta, hogy öccse után kell sietnie.

És talán az volt a baj, hogy nagyon sietett . . .

Mert csak két év múlva tudta meg, hogy öccsét nyolc-tíz mértföldnyire elkerülte, mikor átsietett Redrockon és nem szólt be az elég ismert Plass ranchre.

A végzet utjai kifürkészhe-

tetlenek és az ember soha nem tudja, hogy mi válik az életben kárára vagy hasznára.

Valószínű, hogy mindkét fiu nagyon boldog lett volna, ha August rátalált volna az öccsére és biztos az is, hogy egy aggódó édesanya tengernyi könnyecseppje nem hullott volna el St. Louisban, ha a fiuk egymásra találának.

De ahogy végignézzük a két Beiziegel testvér káprázatos karrierjén, ragyogó pályáján, azt kell hinnünk, hogy ez a szenzáció felfelé ívelés csak így tudott kezdődni.

Mikor August Redrockot elhagyva soha többé nem hallott sehol az öccséről, nem volt más választás a számára, mint-hogy lesiessen Texas déli csúcsába, a híres nagy Goodnight ranchre, amelyről a Thompson outfit hajtotta északnak a marháit.

A Goodnight ranch híres volt, ismerték azt az egész országban, de különösen ismerték azt St. Louisban.

A hatalmas ranch beillett

nem is egy országnak, hanem egy egész nagy birodalomnak és nem tudta senki megmondani, hogy hol lehet a határa.

Mr. Goodnight volt azoknak az időknek a koronázatlan, de elismert marhakirálya, aki jó ideig bizony király volt Texasnak is, mert sokkal hatalmasabb volt magánál az államnál.

Virágkorában kétszázhetven cowboy lovagolt a Goodnight határban és a titokzatos nagy ország leghíresebb gunmenjei Goodnightot szolgálták.

A mai híres Eldorado ranch, amely nemrég siklott ki a cincinnatli milliomos Taft család kezéből és amely ma is közel százötvenezer akernyi területet foglal magában, már csak egy kis töredéke annak a hatalmas birodalomnak, amelyben egykor Goodnight kétszázézernyi marháját őrizték.

Természetes, hogy Goodnight ezt a hatalmas ranchet "foglalta", vagyis azt semmiféle "patentban" (adománylevél), semmiféle kormánytól nem kapta.

Amíg Texas szabad préda volt minden merész kalandor számára, addig a határ a Winchester csövével végződött és Goodnightot közel háromszáz Winchester szolgálták.

Mikor úgy-ahogy rendet csináltak Texasban, a hatalmas marhakirály az állam egész kormányát uralta és nem volt hatalom, amely az előzőtt és meggyilkolt squatterek sorsát számon merte vagy tudta volna kérni a ranch urától.

A Goodnight ranch és a Goodnight család története maga egy hatalmas regény, egy korrajz, amit érdemes lenne megírni, mert Texas állam marhakorszakában ezek a kis és nagy marhakirályok egymán operáltak, csak az árnyokban volt némi eltérés.

És abban, hogy amíg a kis-királyokkal néhol a vigilante-ok, néhol a U. S. marshallok is elbirtak, Goodnight ellen egyizben Texas egész hadseregét mozgósították, mikor a példátlanul nagyhatalmu ur gunmenjei annyira vakmerőek let-

tek, hogy egymásután öt U. S. marshallt megöltek.

Augustnak további két hetet kellett utazni, amíg a Goodnight ranchet elérte, csupán azért, hogy a szomorú valót megtudja. Hogy George nem érkezett meg azokkal az emberekkel, akik Little Bendnél a Thompson outfitből szétfutottak és akik hetek után hazavergődtek.

Beiziegel August előtt három választási lehetőség volt és valamennyitől irtózott.

Visszafordulhatott St. Louis felé, hogy édesanyjával a szomorú hirt közlje és ismét beálljon a pult mögé az üzletbe.

Nekivághatott mégegyszer a felmérhetetlen rónáknak és össze-vissza járva tovább kereshette az öccse nyomát, ami lehetetlen feladatnak látszott előtte.

Vagy munkát vállalhatott a Goodnight ranchen abban a reményben, hogy a nagy vállalat változó emberei egyszer csak hirt hoznak vagy hallanak valahol az öccséről.

(Folytatjuk)

Tudja-e, Hogy Miért Friss Mindig Az OLD GOLD Cigaretta?

2 burkolat Cellophane zárja bele a
díjnyertes dohányok FRISSESGÉT

MINDEN papirosból való cigaretta csomagának az a gyenge része, ahol a hajítás van, ahová a U. S. adóbevételek ragasztják fel. Lehetetlen a csomag címkéjét felülre hozni, azért, hogy a csomagnak a tetejét zárja, úgy mint a csomagnak az alját.

Az egyes Cellophane burkolat, amit minden papirosba csomagolt cigarettánál találunk, olyan jól, amint lehet, zárja le a csomagot a tetején. Azonban minden csomag Dupla-Enyhe Old Gold cigaretta 2 burkolat Cellophanebe van csomagolva egy helyett.

Azáltal, hogy egy külön burkolat Cellophanebe használunk és a külső burkolatot befelé fordítva, a csomag alsó részét zárják le, a teteje, vagyis az Old Gold csomag gyenge része, teljesen légmentesen lesz lezárva és ezzel a gyári frissesség duplán van megvédve. A külső burkolat alulról nyílik — a belső burkolat felülől.

Az Old Gold cigarettának további védelmet nyújt az a körülmény, hogy a 2 burkolat Cellophane közt egy légkamra képződik, ami a Dupla-Enyhe Old Gold cigaretta csomagnak a gyári frissességét a lehető legjobban védi.

Ez a 2 burkolat Cellophane, ami csak az Old Gold cigarettánál található, sokkal nagyobb védelmet ad a frissességnek, mint bármilyen más papirosból való cigaretta csomag.

A Dupla-Enyhe Old Gold díjnyertes dohányainak gazdag minőségét mindenkor a legnagyobb mértékben való gyári frissességben biztosítja. Érdekes tudnivaló az is, hogy a dupla Cellophane burkolás folytán az Old Gold egy hosszabb és hűvösebb szivást nyújt a dohányosnak.

Ez azért van, mert az Old Gold cigarettában lévő dohány mindig friss és nem száraz. Amint ön azt jól tudja, a száraz fű és száraz fa gyorsabban ég, mint a zöld fű és

frissen vágott fa. Ugyanígy van ez a dohányról is. A száraz dohány gyorsan és forróan ég, míg a friss dohány lassan ég, mert nedvesség van benne.

Az Old Gold füstje HÜVÖSEBB, mint bármilyen más cigarettaé, mert a dohány gyári-friss és nedvességét tartalmaz, tehát lassan ég — a dohányos nem szív száraz meleget a szájába.

Miután a dohányos nem szívja a dohány száraz melegét a szájába és a füst hűvös, így nincsen lehetőség rá, hogy köhögjön tőle, vagy a torkát ingerelje.

Az a dohányos tehát, aki Old Gold cigarettát szív, olyan szívtát élvez, ami tovább tart... ami hűvösebb... és ami nem ingerli a torkát és nem köhögíti meg... megkapja a díjnyertes dohányok természetes illatát forróság nélkül.

A 2 burkolat Cellophane használatának a következtében, azoknak a dohányosoknak, akik az ország száraz részeiben laknak, a nedvesség megtartása biztosít egy friss cigarettát, míg azok az Old Gold dohányosok, akik az alacsonyan fekvő, nedves és nyirkos vidékeken élnek, azok a túlságos nedvesség ellen vannak megvédve, mert ez megakadályozza, hogy a cigaretta nyirkos legyen.

Látja, a Lorillard Ház George Washington napjai óta, gyárt finom dohány készítményeket. Ez a gyakorlat, ami 178 év tapasztalatból született, teszi lehetővé Lorillard számára, hogy a világ legfinomabb dohányleveleit válogassa, érlelje és keverje az Old Gold cigaretta számára és azokat mindig gyári-friss állapotban tartsa a dohányosok részére.

Mellékes, hogy hol veszi, a Dupla-Enyhe Old Gold olyan frissen jut el önhöz, mint amilyen frissen a cigaretta gépből kikerült. Hadd mondja el önnek a történet többi részét egy csomag Dupla-Enyhe Old Gold.

A KAROSSZÉKBAN ÜLŐ EMBEREK NAGYON RÁÉRNEK GONDOLKOZNI

A munkájába merült és elfoglalt ember nem ér rá arra, hogy mélyebb gondolatokba merüljön. Agyelejenek, idegének minden szálát elfoglalja a munka és különösen, ha két kezével dolgozó ember, akkor még feszültebben kell összpontosítsa figyelmét, mert testi épségét állandó veszedelem fenyegeti a mai termelési eszközök melett.

Annál több ideje van a gondolkodásra annak, akinek nincs munkája, hanem naphosszant a karosszékekben ül, lógatja a lábait az álomszerű kábultságba hintázva magát, ami az amerikai népek igen kedvelt szórakozása. Talán sehol se ül annyi ember a ház porcsán, mint az Egyesült Államokban, nem olvas, nem csinál semmit, csak gondolkodik naphosszant.

Ahogy most megy a munka, nagyon sok ember ér rá arra, hogy a karosszékekben üljön és gondolkodással töltse idejét.

Vajon miről gondolkoznak ezek az emberek?

A legtöbbje szabadalmak kitalálásán töri a fejét. Az amerikai nemzetet elhittették, hogy nincs könnyebb dolog, mint valami újat kitalálni és abból a kitalált valamiből gazdag emberré lenni. Nagy sikerrel beszéltek be ezt az embereknél és pompás jövedelmet biztosítottak vele az országos szabadalmi hivatalnak. Annyi bolond találmányt sehol se próbálnak értékesíteni, mint Amerikában, persze a legtöbbször eredménytelenül.

Természetesen vannak okosabb emberek is, akik nem törnek találmányokon a fejüket, hanem csak úgy általánosságban gondolkodnak és minket most az érdekel, hogy mi van ezekben a lelkekben, mi motoszka a fejükben.

A legtöbbnek a feje fáj az anyagi gondok miatt, de ezrével vannak köztük olyanok is, akik ezen is felül tudnak emelkedni és mélyebb bölcselkedésbe bocsátkoznak.

Ezeknek az embereknek gondolataiból sikerült feljegyeznünk a következő nagyon érdekes és meghallgatásra méltó ötleteket:

— Aki nagyon gyakran fújja automobiljának a kurtjét, annak a batteriája nagyon hamar kimerül.

Mindnyáján tudja ezt, de soha nem törekedett arra, hogy érthető szavakban fejezzük ki.

Egyik tanárember, amint gondolataiba merült, a következő lánssorozatú okoskodást álmódta el:

Egy nagyon előkelő vendég ment egyszer a Fehér Háza akkor, amikor Woodrow Wilson volt az elnök és meglepetve látta, hogy az Egyesült Államok elnöke egy kötött kabátjában ül a kályha előtt, annak tüzebe merül. Ez rendjén lett volna, de a kötött kabátka ujjainak könyöke ki volt kopva, a pamutszálak kiálltak, nagyon rászorult a kopott ruhadarab a javításra.

Szegény ember, kis állásban levő ember, hétköznapi ember ha előkelő vendéget vár, nem teheti azt, hogy külsejével ne törődjék. Ócska ruhája helyett a legjobbat kell felvennie, el kell rejtsa a szegénységét, mert helyzete nem engedi meg azt, hogy őszintén bevallja.

A gazdag ember megteheti azt, hogy egy ütött-kopott, ócska, öreg automobilba üljön és úgy hajtsa végig az utcákon. Ellenben a szegény emberek közül a szeme, ha ilyen kocsiban látnak és talán ez az oka annak, hogy a legtöbb új automobilnak szegény ember a tulajdonosa. Ez viszi abba, hogy kis lefizetéssel drága, fényes új kocsit vásároljon és az-

tán hónapról-hónapra nyomorogjon addig, amíg annak vételárát le tudja törleszteni, amikor is vehet újat, mert a régi nagyon kopott lett.

Olyan országban, ahol a pénz nemcsak az anyagiaknak, hanem az erkölcsieknek is értékmérője, a szegény embereknek kétségbeesett erőfeszítéseket kell tenni a látszat fenntartására, míg a gazdag megengedheti magának azt a fényűzést, hogy a külszinnel semmit se törődjék, mert hiszen a világ ugys tudja feőle, hogy van neki bőven.

De amikor a bőség látszata bizonyos társadalmi előnyöket biztosít az embernek, akkor nem is lehet rossz néven venni a kicsinyektől, a szegényektől, ha kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek annak a látszatnak felkeltésére, hogy nekik is van valamijük. Amit csak keresni tudnak, azt mind ráköltik ennek a látszatnak a megmentésére. A külsőtől nem mernek elvonni semmit és inkább a belsőben tagadnak meg mindent önmaguktól. Ez teszi anyagi helyzetüket állandóan ingadozóvá, bizonytalanná és kergeti a legtöbb szegény embert nagy válságokba.

A gazdag nem szegényli azt, hogy takarékos, hogy megolvassa a pénzt, mielőtt költené. A gazdagnak nem kell attól félnie, hogy mikor egy pár centet megtakarít, akkor a szomszédok azt hiszik felőle, hogy nincs pénze.

A bölcs gazdagok nagy súlyt fektettek mindig arra, hogy a vagyon igazi értékének ismeretét gyermekeikbe neveljék. Harriman igen nagy súlyt fektetett arra, hogy gyermekei a birtokában levő milliók felől ne tudjanak, hanem szegény ember gyermekének higgyék magukat.

Az öreg Rockefeller, aki már meghalt és a mostani Rockefeller nem adtak több zsebpénzt gyermekeiknek, mint hetenként legfeljebb 30 centet és megkövetelték, hogy ennek legalább a felét takarítsák meg.

A szegény ember nem ilyen zsugori a gyermekeivel szemben. Az látja el legbőkezűbben a kicsinyeket és nem törődik vele, ha azok a pénzt felesleges dolgokra költik és nem tudják megbecsülni. Gyakran megy a szegény ember gyereke a színházba, vagy mulatságba olyankor is, amikor például a vil-

lanyszámra vagy a mézárás nincs kifizetve.

A szegény ember leánya selyem harisnyában jár és a fiának autója van. A szegény ember úgy érzi, hogy a gyermekei csakis így élhetnek szégyenkezés nélkül. És nem törődik vele, ha neki hónapról-hónapra nyomorogni kell, hogy egy vagy két dollárt juttathasson a gyermekeknek szórakozásra.

Jellegzetesen amerikai vonás ez az ostobaság, amely egyenesen arra vezet, hogy a szegény ember mindig szegény ember marad.

Selyemben járó nemzet vagyunk mi, de adósok vagyunk állandóan a selyem árával.

És ilyen rendszer mellett nem is leszünk soha gazdagok.

EL LEHET HINNI

Mexico kormánya azzal vádolja az idegen — köztük az amerikai — olajvállalatokat, hogy Mexicoban összeesküvések és forradalmat szerveznek, hogy polgárháború árán is el akarják kergetni a jelenlegi kormányt a helyéről.

Természetes, hogy az amerikai, angol és holland olajtársaságok tagadnak. Kissé hangosan, de nem egészen meggyőzően tagadnak.

Mi azonban a tagadás dacára is hajlandók vagyunk elhinni, amit Mexico állít felőlük.

Tudvalevő, hogy Mexico az ottani törvények alapján egy csomó külföldi olajtársaság vagyont kizsájtította és bár ezekért az elvett olaj földéket meg fognak fizetni, egyelőre készpénzt a volt tulajdonosoknak nem adnak.

Nem is olyan könnyű megszabni, hogy mennyit érnek a kizsájtított jószágok.

Az angol vállalatok szerényen négyszáz millió dollár kártérítésről beszélnek, mert tényleg százmilliókat értek az olajkutak, amelyek a nyersolajat bőségesen ontották.

Mexico kormánya azonban azt állítja, hogy az idegen tőkések ennek a tíz százalékát sem fektették be ténylegesen az olajkutakba, amelyekből idáig bőséges profitot pumpáltak. Ők tehát a tényleges BEFEKTETÉST akarják megadni, nem pedig azt, amit a könyvekben mutatnak ki értéknek.

Hasonló viták lesznek az amerikai és a holland olajtársaságokkal, amelyek szintén könyvértékről, nem pedig az igazi befektetéseik megtérítéséről beszélnek.

Természetesen Mexico akkor sem tudna azonnal fizetni, ha

lanyszámra vagy a mézárás nincs kifizetve.

A Cardenas kormány szociális politikája a nagy olaj profitok további lehetőségeit elvágta, azt akarják hát, hogy más jöjjön a helyére. Olyan, aki visszaacsinálna az olajmezők kizsájtítását, vagyis aki a nemzetet előre eladná.

Es akármennyire, akármilyen hangosan tagadják az olajosok azt, amivel őket Mexico elnöke nyilvánosan vádolja, hogy igenis, már szervezik a forradalmat egy hazaárulóval, mi — a multak tapasztalatai után — erősen hajlandók vagyunk a dolgot elhinni.

MINDIG
Bizalommal Fordulhat
AZ AMERIKAI MAGYAR
REFORMATUS EGYESÜLET
WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztonságu életbiztosítást akar magának vagy családja tagjainak. Beállás 1-től 60 éves korig. A rendes biztosítás mellé baleset és 45 éves korig betegsegély biztosítás is szereshető.

Kerületi szervező:
TUSAI B. MIHÁLY
105 Maple Avenue
Morgantown, W. Va.

POCAHONTAS, VA.
Megbizottunk:
49 KOVÁCS PÁL
Box 301

RED JACKET, W. VA.
Megbizottunk:
75 MOSOLYÓ ISTVÁN
Box 113

MORGANTOWN, W. VA.
Megbizottunk:
153 CSERNOK MIKLÓS
Box 264
Purslove, W. Va.

DOBRA, W. VA.
Megbizottunk:
169 VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

THORPE, W. VA.
Megbizottunk:
173 RADNÓCZY JÓZSEF
Box 253

LYNCH, KY.
Megbizottunk:
204 BARTHA GÁBOR
Box 784

CAPELS, W. VA.
Megbizottunk:
206 BUCKMAN SÁNDOR
Box 25

FARMINGTON, W. VA.
Megbizottunk:
211 BALINT LAJOS
Box 561

BARRACKVILLE, W. VA.
Megbizottunk:
212 BENDZSÁK KÁROLY
Box 218

LOGAN, W. VA.
Megbizottunk:
213 VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

RIVESVILLE, W. VA.
Megbizottunk:
222 MOLNÁR JÓZSEF
Box 182

HELEN, W. VA.
Megbizottunk:
248 HAJNAL JÓZSEF
Box 82
Skilton, W. Va.

BOOTH, W. VA.
Megbizottunk:
291 SÁRKÖZI IMRÉNÉ
Box 84

IDA MAY, W. VA.
Megbizottunk:
296 BOROS LAJOS
P. O.

WEIRTON, W. VA.
Megbizottunk:
299 REHÓ ZSIGMOND
Box 215

TRIADDELPHIA, W. VA.
Megbizottunk:
301 TARR ANTAL
P. O.

CHATTAROY, W. VA.
Megbizottunk:
304 KOCSÉL GYÖRGY
P. O.

DUNBAR, W. VA.
Megbizottunk:
305 GECSEY JÁNOS
P. O.

CLARKSBURG, W. VA.
Megbizottunk:
306 VAJDA SÁNDOR
Box 131
Summit Park

SABRATON, W. VA.
Megbizottunk:
316 OROSZ ANDRÁS
Box 92

VÁLASSZA KI
melyik osztály van legközelebb az ön lakóhelyéhez a lépjen érintkezésbe felvétele felől a kaulauban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást.

The Hungarian
Reformed Federation
Of America

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

A Federal Reserve System és a Federal Deposit Insurance Corporation tagja. West Virginia állam egyedüli bankja, mely tökéletes Külföldi Osztályt tart fenn.

PÉNZKÜLDÉS dollárban, vagy bármely más pénznemben a legmegtérültebb árfolyamon.

HAJÓJEGYEK minden vonalra.

KÖZJEGYZŐI ÜGYEK szakszerű intézése.

CSANADY PETER
Külföldi Osztályvezető.

Szent István Ünnepek és A Külföldi Magyarok Világkongresszusa 1938 AUGUSZTUS HAVÁBAN BUDAPESTEN

Az Amerikai Magyar Hetilapok Szindikátusa és alkalmából rendezi HIMLER MARTON vezetésével

NAGY TÁRSASUTAZÁSÁT Magyarországba

Indulás New Yorkból
1938 JULIUS 27-ÉN

a North German Lloyd
EUROPA

névű gyorshajóján

A bremerhaveni kikötőből, közvetlen a hajó mellől induló gyorsvonat szállítja majd az amerikai magyar-ság követelt Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesülnek

Váltsa meg jegyét minél előbb a helyi hajójegy ügynökségnél

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

KEEP YOUR EYES Clean and Clear

Murine soothes and refreshes tired, irritated eyes. Use it daily.

MURINE
FOR YOUR EYES

FREE BOOK ON REQUEST
"A World of Comfort For Your Eyes"

MURINE CO., DEPT. H.S., CHICAGO, U.S.A.

IGY SZOKOTT KEZDŐDNI

„St. Charles, Mich. városkában egy étellel telt truckot megrohantak az éhes emberek s arról az étellel leszedték.”

Ebben a rövid táviratban annyi van elmondva, hogy gon dolkozó emberek éjjeleken át nem tudnak aludni miatta.

Mintha újra visszajött volna hozzánk az a szellő, amit 1931 végén és 1932 elején végig csapott az országon, mikor Iowa farmerjei winchesterekkel álltak a sheriffek útjába, mikor Arkansasban éhségzsendülések voltak, amiket akkor elhallgattak az újságok.

Ami Saginaw mellett, St. Charlesben történt, az mindenél élénkebben bizonyítja, hogy nincs rendben ennek a nemzetnek a szénája, hogy az új deal minden igyekezete mellett is lesiklottunk a boldogulás felé vezető utunkról.

Ez a lap nemcsak megértő az új deallel szemben, hanem annak minden jószándékát — a vezér minden nagylelkű igye kezétet szolgálja.

Meg kell azonban állapítanunk, hogy az új dealnek van egy szörnyű fogvatékossága, egy súlyos hibája, amivel mi egyet soha nem értettünk.

Az új deal követte Hoovert azon az uton, amelyen a termelés csökkentése felé indultunk.

Hoover volt az első, aki California gyümölcstermelőinek ugy adott pénzt, hogy a termés ötödét a fákra felejtse.

Azóta lett divat, hogy fiatal jószágokat megöltek, hogy megtermelt gyapotot a földbe szántották és azóta lett divat, hogy a termelés az iparban is korlátozni próbálták.

Nem kétséges, hogy bizonyos nyersanyag túltelermelése kizökkent a rendes gazdasági életből bennünket, de ez a szellem, a korlátozásnak ez a szelleme mindenhol befészkelte magát és ez tette például népszerűtlenné azt a nagyszerű gondolatot, amely ma kenyeret ad közel három millió ember kezébe.

A PWA ellen kifogása talán egyetlen józan embernek nem lenne, ha azt látnák, hogy tény leg alkotnak, tényleg értékeket teremtenek a PWA munkákon. De a járókélok — az adófizetők — annak a ténynek a tanui, hogy a PWA munkákra kirendelt emberek egymástól dolgozni nem tudnak, sok esetben nem is akarnak.

A termelés korlátozása borzasztóan kiüt minden PWA munkán és ha ez soká így tart, az adófizetők egyszer fel fognak lázadni és rászorítják a szegény nincstelenekeket a

megalázó közvetlen segélyre.

Ennek a helytelen iránynak a következménye, hogy a teljes paralízis mellett nincs mindenből elegendő, nem jut mindenkinek a legszükségesebből sem ebben a dúsgazdag országban s hogy éhes emberek kénytelenek maguknak az étellel erőszakkal elvenni.

A forradalmak így szoktak kezdődni.

És ha az ország kormánya észre nem veszi, hogy éhes emberek vannak közöttünk, akkor esetleg ez a kezdet futótüzként rohan végig az országon s akkor aztán olyan meg rázkódások jöhetnek, amelyek senki nem kíván.

Valljuk be azonban, hogy ez a tünét egyszersmint igazolja is az új dealt egy régen tartó nagy vitában.

Politikusok és a tőkés osztály a kormányt azzal vádolják, hogy pazarlással folyik a segélyezésben, mert azt lokálisan kellene intézni.

Hogy a nincstelenség saját megvéjében jobban ismerik a segélyezés szükségét, mint Washingtonban s hogy rá kellene bízni a segélyt a megyére. (Csak a pénzt kívánják kapni Washingtonból ehhez a munkához.)

Láttuk tavaly Jerseyben és látjuk most St. Charlesban, hogy mi történik ott, ahol a segélyezés munkáját helyi hatóságok, magyarán helyi politikusok végzik, akik több tekintettel vannak a nagy adófizetőkre, mint az éhes emberre.

A helyi segélyezés szegényes, megalázó, szűkmarku és jaj lenne ebben az országban minden éhes embernek, ha Washington keze közvetlenül nem nyulna le hozzájuk.

Ez a St. Charles eset igazolja a kormányt, mikor nem akarja a segélyezés jogát a kezéből kiadni, de ugyanez a St. Charles eset figyelmezteti a kormányt, — ha akar figyelni, — hogy a — forradalmak így szoktak kezdődni.

ÚJ SZÉNANYA A HARLANI MEZŐN

Kentucky állam Frankfort városából jelentik, hogy megalakult a The Chadwell Gap Coal Company, amely a harlani szénmezőn új bányát fog nyitni.

A PRICE HILL CO. MEGBUKOTT

Beckleyben, West Virginiában a Price Hill Coal Company csődbe került.

FAY FISHER ANDOR HAZA UTAZOTT

Fay Fisher Andor, az Associated Hungarian Weeklies hetilap-csoport magyarországi szerkesztője két heti itt tartózkodás után ismét visszatért a heten Magyarországra.

Olvasóink rendelkezésére áll ott is és levelekkel régi és állandó budapesti címén, a Hotel Metropole-ban találják meg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

BIAL JÓZSEF. — Köszönet és szíves üdvözlét. Panaszai meghallgatásra találnak. A szíves sorokért is köszönet.

LEVAY ANDRÁS. — Köszönet és szíves üdvözlét.

JAKAB GYÖRGY. — Köszönet, testvér.

KOVACS GÁBOR. — Hálás köszönet és szíves üdvözlét.

BALAZS JÁNOS. — Köszönet, utasítás szerint könnyeltük. — Hogy vannak ebben a rongy világban? Szíves üdvözlét.

HORVATH ISTVÁN. — Hálás köszönet, testvér.

FEKETE JÓZSEF. — Az Amerikai Magyar Szövetségnek tagjai lehetnek — és reméljük lesznek is — a nagy egyetemes osztaílyai. Nem igaz, hogy a tagság külön megterhelést vállalna magára. — Két cent tagonként, évenként, vagyis mondjuk, egy száz taggal bíró egyet évi két dollárt fizet.

JACSO JÓZSEF. — Köszönet a szíves sorokért, testvér és szíves üdvözlét.

VÉRES HARC AZ ARANY KÖRÜL

A bányászok szervezetlen voltát használják ki a bányabárok az aranybányákban

California állam Nevada nevű megyéje tele van aranybányákkal, de ennél rosszabb hely nincs Amerikában a bányászokra nézve, mert teljesen szervezetlenül állanak a bányatulajdonosok és hatóság embereivel szemben. Rossz fizetéseknek kapnak, nyomorúságosan élnek és egyéni biztonságuk se olyan, ami méltó lenne Amerikához.

A CIO kísérletet tett arra, hogy a bányászokat és kohászokat egy unióba szervezze, de alig kezdték meg a munkát e téren és alig állítottak fel egy lokál irodát, azt máris megrohanta egy csapat bérenc és a bányászokat véresre verve, a lokál irodájának épületét teljesen lerombolták.

Merriam állami kormányzó egy bizottságot küldött ki a visszaélések megvizsgálására, a mely — mint előre látható volt — semmi kifogásolnivalót nem talált.

Carl Tobiasen megyei sheriff jelentése szerint vannak ugyan a kerületben a szervezkedési kísérletek miatt ellentétek és zavarok, de nem olyan komoly jellegűek, hogy szóra lennének érdemek.

Az ujlenyomat örülete

Egyre nagyobb tüzzel, és hévvel beszélnek be az amerikai népnek az utolsó néhány esztendőben azt a bolondságot, hogy ha valamennyi amerikai földön élő emberről ujlenyomatokat vennének akkor meg lenne oldva minden bajunk.

Nem volnának többé bűnözők, ember- és gyermekrablások, betörések, gyilkosságok, mert az alvilág tudná, hogy a kártevőket fülöncsipi könnyen a rendőrség.

Az örület annyira ment, hogy Pennsylvaniában most azt követelik, hogy minden iskolába járó gyerekről készítsenek ujlenyomatokat, mert így elérjük azt, hogy husz éven belül mindenki nyilván lesz tartva az országban.

A pennsylvániai mozgalmat egy Percy W. Foote nevű ur vezeti, aki ez idő szerint még Motor Police Commissioner rangot visel az államban.

Január elsejétől kezdve azonban Earle kormányzó távoztával Foote ur visszatért a névtelenség homályába és megszólalásával nem zavar több vizet.

Nekünk gyűlöletes minden ilyen indítvány, mert akárcsak veti fel, a vége mindig az, hogy nem muszáj minden embert nyilvántartani, elég ha a bevándorlókkal szemben teszük ezt. Amit nyílt szóval nem tudnak elérni, azt ilyen kerülő utakon próbálják becsempészni az amerikai életbe azok, akik gyűlölik a bevándorlót.

Talán van az ujlenyomatok gyűjtésének valami utólagos haszna a bűntügyi nyomozásoknál, de az a tény, hogy valakinek már megvan az ujlenyomata, még egyetlen bankrablót se riasztott el attól, hogy mesterségét gyakorolja.

Bűnt megelőző eszköznek tehát nem lehet ezt kijátszani.

Meg kell attól kímélni a tiszteletes, becsületes polgárságot, de főleg az ártatlan gyermekeket, akiknek lelkében keserű nyomot fog hagyni az, hogy rendőrkézen mennek át akkor, amikor semmi rosszat nem tettek.

KIS HIRDETÉSEK

TARS KERESTETIK

Két-három olyan társat keresek, akik értik az ácsmunkát s akik rendelkeznek pár száz dollárral, egy össze-hajtható asztal gyártásához. Az asztal már szabadalmazva van és érdekldőnek szívesen elküldöm a rajzot. John Sipos. R. F. D. 1. Box 27, Homer City, Pa.

ELADÓ INGATLANOK

Eladó ingatlanok 53 AKEROS nehéz talaju birtok. állami ut mellett, helység közelében, hol iskola, új felső iskola, bank, tej-állomás, stb. van. 10 szobás ház, alatta pince, porch, pajta, istálló, garage, szerszámkamra. 5 tőhen. 2 lo, szerszámok, vetések. Amerikai hölgy tulajdonosa kínálja \$2000 ért. \$2000 lefizetéssel. C. Z. Mihályi, közjegyző, Glenfield, N. Y.

10 FONT ÉRETT Gyenge leveles dohány és p'n \$1.95. Akkor fizet a dohányért mikor a postán megkapja. HICKORY RIDGE FARMS Fulton, Ky. Dept. M-1.

KERESTETÉS

CSUHAY ISTVÁN, volt mezőkövesdi, második tizedbéli lakos, aki 1908-ban jött Amerikába és tudunkkal valamelyik bányapiázen tartózkodik, édesanyjának kérésére tudassa címét Öve. Nyert Andrásnéval, Warren, Michigan.

Ne védjék őket

A drajverok és sofförök uniójának 807-ik new yorki lokáljától hét tisztviselőt racketeerolásért elfogtak és őket a szövetségi ügyészség, majd a grand jury vád alá helyezte.

Sajnos, megszoktuk ilyen esetekben, hogy az elfogott racketeerok védelmére a szervezet kasszáját, annak ügyvédjét használják és nem ritka az az eset sem, hogy a szervezet tagjai védelmezik a vádlottat.

Köztudomású, hogy bizonyos szervezetek tisztviselői igenis racketeerok, hogy azok igenis zsarolnak, hogy sztrájkokat rendeznek, vagy fujsanak le, aszerint, ahogy azért a munkaadóktól pénzt kapnak. Köztudomású, hogy bizonyos munkás vezérek ilyen gyalázatos uton százezreket szereznek.

És ha vannak a jó érzésű emberek közt, akik félnak a munkás szervezetektől, akkor az azért van, mert ilyen eset elég sok van és mert ilyen esetben a védelmükre kelnek az elfogott gonosztevőknek.

New York kitűnő ügyészeinek az érdeme, hogy ezeknek a racketeereknek az üldözését nemcsak megkezdtek, hanem azt eredményesen folytatják, mert úgy látszik, hogy egyes szervezetek és lokálok tagjai képtelenek ezeket a gazembereket a nyakukról ledobni.

Néhol a szervezetek tagjai a bírósághoz mentek panaszra, hogy őket a saját vezéreiktől megmentették, néhol türik, hogy a szervezetet egy pár gazember uralja.

Sokkal egészségesebb lesz a munkás-szervezetek élete, ha tiszta lesz, ha ezek az elemek ki lesznek szorítva belőlük és mikor azt a munkát hajlandó elvégezni valamelyik hatóság, köszönetet érdemel a munkástól, nem pedig azt, hogy védelmükbe vegyék azokat a börtöntöltelékeket, akik ártalmára vannak a szervezkedés ügyének.

Remélhető, hogy New York munkásai tanultak azoknak a példájából, akiket abban a városban már így kiemelték a szervezetekből és elhelyeztek a Sing-Singben s hogy nem esnek újra a régi hibába.

Végzetes lenne a munkások ügyére nézve, ha nem tanulnák volna meg a leckét az eddigi hasonló esetekből és minden érdekük azt kívánja, hogy ne védelemazzék a vád alá helyezett szervezeti racketeerokat, hanem — segítsenek az ügyészeknek.

Mert az ügyész ezzel a támogatással nem a tőkeket, hanem a munkások ügyét, a szervezkedés ügyét szolgálja.

—o—

PENNSYLVÁNIA A LEGROSSZABB

A szövetségi belügyminisztérium kebelében működő Bureau of Mines jelentést tett az 1880-ik évtől 1937-ig, tehát csaknem hatvan esztendő alatt történt bányaszerencsétlenségek felől és a kimutatás rendkívül érdekes adatokat közöl.

Robbanás folytán Pennsylvánia államban ezen idő alatt 2,252, West Virginiában 2,110, Pennsylvániában a puhaszén bányákban 2,010, Alabamában 1,018, Coloradoban 810 és Illinoisban 764 bányász halt meg.

Indiana és Kansas államokban alig történt szénágz robbanás hatvan év alatt.

A robbanásokat a legtöbb esetben a hiányos vezetékekből kipattanó szikrák okozták és a bányász ma is a villamosságot tekintethi legveszedelmesebb ellenségének.

Illinois államban a legtöbb robbanást az okozta, hogy a dinamitot nem tudták elég jól kezelni és annak visszacsapó lángjától fogott tüzet a szénágz.

ÖNGYILKOS BÁNYA BÓSZ

Harry H. Kallaway Nanty Glo telepen elborult elmével agyonlőtte magát

A cambriai puhaszén vidék egyik legismertebb bánya szuperintendente a Johnstown város közelében levő Nanty Glo telepen lakó Harry H. Kallaway volt, aki a Heisley Coal Company üzemét vezette az utolsó tíz évben. A környék valamennyi magyarja ismerte az 58 éves embert, aki állandóan jókedvű volt és sejtetni se lehetett, hogy életének saját kezével fog véget vetni.

Az utóbbi időben több kellemtelenség érte Kallawayt, aki mintegy két hét óta olyan izgatottan viselkedett, hogy gyakran néztek rá a bányatársaság többi tisztviselői.

Kallaway nem árulta el azt, hogy mi bántja, hanem egy elkeseredett percben felszaladt lakásának második emeletére és ott egy üres szobában agyonlőtte magát.

A golyó jól talált ugyan, de azért Kallaway még legalább háromnegyed óráig szenvedett, bár egyetlen pillanatra se volt eszméleténél. Az öngyilkos bányagazdától családja Pittsburghban temettette el.

WILLIAM GREEN LEMONDÁSA

Csendben, szinte feltűnő komolysággal intézte el a UMWA az American Federation of Labor elnökének, William Greennek bejelentését, hogy nehéz szívvel bár, de az adott körülmények kényszere alatt feladja a bányász unió tagsági kártyáját és véglegesen szakít azzal az ipari szakszervezettel, amely neki a kezdetet adta.

William Green levele nem keserű, hanem mélabus hangu volt és kiértett minden sorából, hogy kilépését nem rosszakarattal tette és azt sajnálja.

A United Mine Workers of America konvenciója már előtte az ellenséges puskaport William Greennek szemben és ezért méltóságteljes komolysággal kezelte Green levelét. Felolvasták azt a végrehajtó bizottság gyűlésén és anélkül, hogy megjegyzést fűztek volna hozzá, elrendelték, hogy a levelet történelmi dokumentumként őrizzék az irattárban.

A bányászok szakszervezetének egyik igen értékes tagja szakadt ki ezzel végleg abból a szervezetből, amely annyi ipari vezető ember előtt nyitotta meg az emelkedés útját és amely ennek ellenében nem kért tőlük semmit, csak megértést.

És ez az, amit eddig a bányászok nem kaptak meg a magasba jutottaktól.

A LATTIMERT MEGNYITJÁK

Az új pénzügyi tervet a hitelezők jóváhagyták és így 1200 bányász kenyérhez jut

A scrantoni Lattimer Coal Corporation bukása végzetes válságot jelentett arra az 1200 bányászra, akik hosszú éveken át dolgoztak a társulattal és a mai időben reményük se lehetett arra, hogy valahol másutt kaphassanak munkát.

A vállalat öt különböző tervet ajánlott a hitelezőknek, míg végre azok elfogadták a hatodikot, amely hosszú lejáratu kölcsönné alakítja át a bánya összes tartozásait és lehetővé teszi azt, hogy a hitelezők egész követelésüket megkaphassák.

A jóváhagyott tervet most már a szövetségi bírő által ki-nevezett csódtörvényszék gondnok elé terjesztik és ha az is hozzájárul, akkor a Lattimer bányák két héten belül újra megkezdhetik az üzemet és 1200 ember jut ismét kenyérhez.

A munka nélkül maradt bányászok a maguk részéről már korábban felajánlottak bizonyos összeget a hitelezőknek és azt, hogy a többi fizetésükből vonatják le majd, de ehhez a hitelezők nem járultak hozzá. A scrantoni kereskedelmi kamara révén ezt most a helyi kereskedők vállalták magukra, amit a hitelezők kielégítőnek találtak.

Scrantonban a várost fellobogózták arra a hírre, hogy a Lattimer ügyeit sikerült rendezni, mert a bánya egyike volt a vidék legjobb kereseti forrásainak.

MENTŐCSAPATOKAT SZERVEZ HARLAN

A Harlan County Coal Operators Association elhatározta, hogy két negyven emberből álló mentő csapatot szervez, amelyek állandóan szolgálatban legyenek szerencsétlenségek esetére.

A KOPPER COAL ÚJ TIPLIJE MÁR ÉPÜL

West Virginia államban, a Wyoming szénterületen, Torney Fork közelében a Kopper Coal Company a világ legnagyobb széntíplijét állíttatja fel. Az építés már folyamatban van és az őszre be is fejezik.

Hirdessen lapunkban

PAN AMERICAN TRUST COMPANY
HARBOR STATE BRANCH
Alapította: KISS EMIL
FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK
Több mint 30 éve szolgáljuk az amerikai magyarságot
PÉNZKÜLDÉS BÁRHÓVA
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON
HAJÓJEGYEK - BETÉTEK
KÖZJEGYZŐI ÜGYEK
Forduljon hozzánk bizalommal
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Hangos Magyar Film Williamsonban

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343. FIÓKJANAK védnökségével hangos magyar filmek kerülnek bemutatásra WILLIAMSON, W. VA.-ban, a New Camp telep Halljában.

Szinre kerülnek:

Jun. 14-én este 7:30-kor "Iglói Diákok"
Jun. 28-án este 7:30-kor a "Sárga Csikó"

BÁRMIFÉLE MUNKÁT KERES FARMRA AJÁNLKOZIK

38 éves józan, szorgalmas, magános magyar ember, aki semmiféle munkától nem fél és nem keres nagy fizetést, hanem hajlandó a mai állapotoknak megfelelő bérért dolgozni. — E lap szerkesztősége ismeri az ajánlkozót és szívesen ajánlja bárkinek munkára, jó embert nyerne benne. — Megkereséseket erre a címre tessék küldeni:

FÉRFIMUNKÁS

c/o MAGYAR BANYÁSZLAP

8502 W. Jefferson Ave

Detroit, Mich.

KÖZÉPKORU

MAGÁNOS NŐ KERESTETIK

kis bányavárosba magyar családhoz állandó házi munkára. Előnyben részesít, aki gyermekekkel szívesen bánik. — Fizetés megegyezés szerint.

Érdeklődők írjanak erre a címre:

KIADÓHIVATAL

MAGYAR BANYÁSZLAP

8502 W. Jefferson Ave

Detroit, Mich.